

FOAIA POPORULUI

Prețul Abonamentului:
Pe un an 2 fl.
Pe o jumătate de an 1 „
Abonamentele se fac la Institutul Tipografic în Sibiiu
și la toate birourile filiale de abonament.

Apare în fiecare Duminecă

INSERATE
se primesc în biroul administrației (strada
Măcelarilor nr. 21).
Un șir garmond prima dată 7 cr., a doua oară 6 cr.
a treia oară 5 cr.; și timbru de 30 cr.

SĂ NE ADUNĂM ȘI SĂ PROTESTĂM DE NOU!

Primejdia cea mare ce amenință țeara din partea dietei din Budapesta, anume primejdia de a se introduce *căsătoria civilă* obligată, a fost văzută de poporul român și de bisericile lui încă de pe când se vorbea numai de întocmirea planului nou de lege. E un an trecut de atunci. În 3 Martie n. 1893 s'a început șirul protestărilor prin o mare adunare poporală în Sibiiu, pusă la cale de fruntașii partidului nostru național în înțelegere cu fruntașii bisericeii. Și s'a urmat apoi șirul, adunare după adunare, care de care mai bărbătească și mai numeroasă. Cinci-zeci de atari adunări s'au ținut numai de Români, și din toate s'a îndreptat la adresa celor dela cârma țerii, puternicul strigăt: *Nu ne trebuie! Nu simțim lipsa noii legi! În lături cu ea!* Așa au făcut și Slovacia, așa au făcut și Sârbii, așa au făcut toți oamenii de bine, toți creștinii adevărați!

Stăpânirea n'a voit să-i audă. Stăpânirea a lucrat înainte; a pregătit planul și l-a subșternut Măiestății-Sale Împăratului ca să-i dea Înalta învoire de a pute veni cu el în dietă și a-l supune desbaterilor. Măiestatea-Sa și-a arătat hotărâta Sa neplăcere față cu nouele planuri prin aceea, că un an deplin a tot amânat, a tot trăgănat a-și da Înalta învoire. Niște oameni înțelepți puteau înțelege de aci, că drumul pe care au plecat greșit este, primejdios și păgubitor este, și și-ar fi retras păcătoasele planuri. Ministrii maghiari nu! Ei au început a fi nerăbdători a merge des la Viena și a da în genunchi naintea Tronului, și a se ruga pentru învoire, spunând că de nu li-se va da, vor fi nevoiți a părăsi cârma țerii ca unii ce nu ar mai ave încrederea Casei domnitoare. În urmă li-s'a dat învoirea. Ministrii s'au întors dela Viena beți de bucurie, și au pus planul de lege pe masa verde a dietei.

Cei-ce până aci mai stătuseră liniștiți, în bună credință că planurile vor fi respinse de Măiestatea-Sa, ori cel puțin că din lunga trăgănană Ministrii vor vedea că nici Măiestății-Sale nu-i plac, și se vor lăpăda de gândul de a le aduce în dietă, — și-au pierdut acum ori-ce nădejde! Au văzut că primejdia e mai mare, e mai aproape! S'a pus drept aceea pe protestare și biserică mare catolică. A început și ea a ține adunări de credincioși și a-și înălța vocea contra planurilor, în credință că doară va îndupleca pe deputații de lege catolică din dietă, să voteze contra lor, ca ele *lege* nici-odată să nu ajungă a fi!

Atâtea răsunete contrare, atâtea strigări de neplăcere, de neînvoire, n'au putut rămânea, firește, fără urmări. S'au aflat și deputați care au văzut că într'adevăr rău se face ce se face, și de vând până aci mergeau totdeauna cu guvernul, sprijinindu-l, au început a se da în lături de lângă el, și a-i spune curat că au să voteze *contra lui*, și, dacă pot, să-l doboare cu nouele lui planuri de lege. Și mulți au făcut așa, și mult s'a slăbit razimul guvernului.

Sunt șese săptămâni trecute decând țeara are înfățișarea unui câmp de războiu. Nu cu puști, nu cu gloanțe, ci cu altfel de arme: morale. Două tabere mari s'au format, una întru sprijinirea guvernului, și a politiceii urmate de el prin nouele legi, alta în contra lui. Adunări de adunări s'au urmat, atât în capitala Budapesta cât și în toate orașele din întreg cuprinsul țerii, și acele adunări aduc hotărâri, cu care ca și cu niște bombe de tun, lovesc în guvern și în planurile lui, altele earăși îl sprijinesc. Lupta n'a încetat! Ea decurge încă furios și desnădăjduit. Și cuvine-se tuturor cetățenilor să între în această luptă. Să vadă străinătatea, să vadă lumea, că la noi în Ungaria, stăpânirea face ce face nu pentru-că așa ar fi dorind popoarele țerii, ci cum o taie pe ea capul, nu pentru-că așa ar fi cerând binele popoarelor, ci că așa îi vine ei la socoteală, având în vedere scopul seu cel mare și nebun: *ungurizarea!*

Noi Românii ne-am făcut în privința asta datoră mai nainte ca toți, anul trecut, protestând din sinoadele bisericilor noastre și din cele 50 de adunări poporale. Cuvine-ni-se totuși ca de nou să intrăm în foc, de nou să ne punem în mișcare, să ne strângem în adunări cât numai să poate de mari, uriașe chiar, și să sprijinim prin vocile noastre tabăra care luptă contra stăpânirii!

Comitetul central al partidului nostru național a aflat de bine aceasta. *Acești iubiri și bravi stegari ai noștri au dat signalul, și nouă cuvine-ni-se să-i urmăm, să-i ascultăm, și acolo unde adunări de protestare se vor conchema: să mergem! să mergem cu toți și să dăm înfățișare sârbătorească și bărbătească adunării!* La Alba-Iulia s'a făcut porneala. Eată conchemarea ce o primim de acolo:

CONVOCARE.

In conțelegere cu comitetul central al partidului național, inteligența română din Alba-Iulia concheamă o adunare a poporului român din comitatele Alba-inferioară, Turda-Arieș, Hunedoara și cercul electoral Sebeș din comitatul Sibiiului pe Joi în 5 Aprilie a. c. st. n. la 10 oare dimineața în orașul Alba-Iulia în sala de vază a hotelului „la Soare”, pentru a reînvi protestele deja ridicate în contra planurilor politice-bisericești, care se află în desbaterea dietei din Budapesta, și care planuri nu sunt cerute nici de binele bisericii și ale poporului român, dar' nici de binele patriei, dimpotrivă poartă în sine cele mai mari primejdii pentru biserică, patrie și morală.

Din conferența Românilor întruniți în Alba-Iulia la 17 Martie 1894.

Mateiu Nicola adv.,
președinte.

Nicolau Ivan,
notar.

Români din cercurile numite! Lăsați totul, și mergeți la adunarea conchemată, și mai spuneți odată cu glas înalt, că nouele legi bisericicești nu Vă trebuie! Dacă totuși ar ajunge cumva a fi legi, să știe lumea că fără voia noastră au ajuns, și ca atare ne vom supune de silă lor, fără a recunoaște că și noi am contribuat la aducerea lor. Să vadă lumea întreagă că această țeară e cârmuită de o stăpânire mai mult ca vitregă, care nesocotește dorințele popoarelor pe care le cârmuește și care o plătesc!

Alegeri de deputați sinodali.

Din diecesa Aradului. —

Mai mult ca ori-și-când altădată, în anul de față se arată, în diecesa Aradului, o deosebită interesare față cu alegerile de deputați sinodali. Oamenii cu vederi limpezi și cu inimi deschise și drepte, adevărați binevoitori ai neamului și bisericii noastre, cari cunosc mai de aproape starea lucrurilor din această diecesă (episcopie), se declară foarte nemulțumiți cu mersul treburilor de acolo. Se ia sama că la curtea episcopiei prea este plăcut „capul plecat“, prea sunt iubite numai inimile care n'au curagiul să-și dee pe față și cu toată mândria simțimintele lor naționale, și prea sunt urgisiți cei-ce cutează a o face. Și-apoi știut este că . . . „tot darul de sus vine!“ . . . Același vânt, ca pe poruncă, bate peste întreagă episcopia, peste întreagă biserica. Când e vorbă de alegeri de slujbași ai bisericii, preoți, profesori, protopopi, dar' mai ales când e vorba de alegerea de deputați pentru sinodul bisericesc ori congresul național-bisericesc, se caută par'că cu lumina ca numai oameni de felul acela să iasă aleși, cari să fie și ei duh din duhul celor de sus, deși nu totdeauna isbutesc. Adevărat că avem și în diecesa aceasta preoți, profesori și protopopi harnici! Cinste și laudă lor!

Însă tot atât de adevărat e și aceea, că o lăncezire a curagiului de a-ți da pe față ce-ți șoptește inima și iubirea de neam și de biserică, un duh slugarnic și primejdios din punct de vedere național se hrănește și se ține de-asupra în cârmuirea treburilor bisericești ale acestei diecese.

Deodată cu trezirea și avântarea puternică a simțului național, în timpul din urmă, trezire și avânt care spre marea noastră bucurie a tuturor, a străbătut bine în inimile poporului nostru, și, firește, și în a celui din diecesa Aradului, — s'a trezit în această episcopie dorul

de-a porni o luptă caldă și hotărâtă și pe terenul bisericesc, de-a se ridica de sub acel duh molipsitor, a limpezi și a curăți aerul de el. Și aceasta se plănuște a se face mai ales acum când cu alegerile de deputați mireni pentru sinodul diecesan, cercând a scoate la alegeri câți numai să vor putea, bărbați cu curagiul de a sbiciul răul, bărbați, cari s'au ridicat și deosebit pe câmpul luptei naționale, care apoi în sinod să pornească luptă deschisă și mândră și contra a ce vor afla rău în cârmuirea bisericii.

Alegerile de deputați din cler (preoți), s'au ținut acum Joi în 17/29 Martie. Ear' alegerile de deputați mireni (adecă ne-preoți) se vor ținea, atât în diecesa Aradului cât și în cercul consistorialului de Oradea-Mare, în Dumineca a patra din post, la 27 Martie, călindar vechiu.

Și precum suntem vestiți de acolo, se lucră cu mare străduință a alege în cercul Aradului, de deputați mireni, pe domnii Ioan Russu-Șirianu, redactorul foii noastre, și Rmul Ciorogariu; în cercul Grulei domnii Dr. Nicalae Oncu și Dr. Lazar Popovici, tinăr medic în Otlaca; în cercul Radna pe dnii Dr. Ioan Hossan, medic în Gräfenberg, și Ioan Moldovan, referent consistorial; în cercul Chișineului pe domnii Mihail Veliciu și Dr. George Popovici; în cercul Șiriei pe dnii Aurel Suciu și Dr. I. T. Mera.

Ne bucurăm de această pornire și-i dorim isbândă și lățire, căci cunoaștem pe numiții candidați de oameni harnici, dela lucrarea cărora mult bine se poate nădăjdui și aștepta.

Și pe noi nimic nu ne însuflețește mai mult, și spre nimic mai mult nu străduim, decât într'acolo ca prin toate vinele vieții noastre naționale să facem să circuleze un sânge sănătos, românesc, curat! Bărbații înșirați mai sus sunt și ei astfel de luptători și însuflețiți de astfel de vederi! Le dorim dar' isbândă!

Adunarea dela Oxford.

Marea și prea vrednică de cinste națiune engleză și-a arătat dragostea ei față de nobilul neam românesc, prin aceea că un însemnat număr de mari învățați, profesori universitari, au luat de bunăvoie asupra-le sarcina de a conchema adunări de învățați și popor, în orașele de acolo, și în acele adunări să spună ascultătorilor trista noastră poveste și să le câștige inimile pentru noi.

Începutul s'a făcut la Oxford. Despre reușita strălucită a adunării am spus în numărul trecut.

Azi vom adăuga încă, drept întregire, că în timpul adunării, președintele ei a primit un număr însemnat de telegrame de felicitare sosite din toate părțile locuite de Români, atât dela noi cât și din România, care s'au cetit deloc în adunare, și aceasta a stîrnit o și mai mare însuflețire în cei-ce erau de față, căci s'a văzut că aci nu e vorbă de un popor poate amorțit, uitat de sine, ci de un popor viu, viguros și treaz, care deodată, în aceeași zi, din zeci de locuri, din toate părțile le-a trimis lor, celor dela adunare, semnele bucuriei ce o simte în acea zi pentru-că se interesează de el; că e un popor vrednic de a te interesa de el, vrednic de a-i voi binele și vrednic de o soarte mai bună.

În zilele următoare apoi președintele adunării, dl profesor universitar W. R. Morfill, a primit o mulțime de scrisori de mulțumită din partea Românilor pentru aceeași binefacere a sa față de noi, că a pus adecă la cale adunarea nouă atât de binevoitoare.

„Tribuna“ publică pe rind în întreg cuprinsul lor telegramele și scrisorile pe care Românii în acea zi le-au trimis mării adunări englezești, scrisori puse ei mai zilele acestea la îndemână spre publicare. Și anume:

FOIȚA.

O prea frumoasă seară.

Pentru noi Românii din Sibiu seara de Dumineca trecută (13/25 Martie c.) a fost o seară de adevărată fericire și pe care nu în curând vom pute-o uita. Brava „Reuniune română de muzică“ sub conducerea dlui profesor George Dima, a dat un strălucit concert în această seară, aici în Sibiu. Demult nu s'a auzit aici un concert așa de românesc și care să placă întru atâta publicului, ca și acesta. S'au cântat anume

1. „Cinci cântece populare“, cuvinte din popor, melodiile întocmite pentru cor mestecat (bărbați și femei) de G. Musicescu. Aceste cântece au fost: a) „Baba și moșneagul“; b) „Nevasta care iubește“; c) „Congazu“; d) „Stăncuța“; e) „Dor-dorule“. Cuvintele acestor cântări sunt, și ele, ca toate poeziile noastre din popor, de o frumusețe neîntrecută, ear' melodiile lor sunt de un farmec și de o dul-

ceață care te răpește și te face să te simți în veci nesătul de a le asculta. Mai adaugeti la aceasta că au fost cântate de un cor strălucit ca „Reuniunea română de muzică“ din Sibiu, alcătuită din 50 de persoane (25 de domni și 25 de doamne) condusă de cel mai măestru profesor român de muzică din țeara noastră; că au fost cântate cu o acurateță, dibăcie și farmec mai presus de ori-ce judecată: și își vor pute închipui și cetitorii nostri dela țeară, că noi care ascultam cântările acestui cor, uitați cu totul de lume ne simțiam într'adevăr fericiți, ca viețuind în raiu! După fiecare cântare publicul isbucnia în furtunoase aplause și strigări de „bravo“, „bravo!“ „Stăncuța“ a trebuit să fie repetată (partea din urmă), căci publicul nu mai înceta a bate în palme și a striga că se o mai audă odată! Durata fiecăreia părea că e numai o clipă, o clipă însă de îmbetătoare fericire, care prea de tot iute a trecut, prea te-a lăsat îndulcit și cu părere de rău că s'a sffrșit, o clipă după care îți vine să fugi, să o oprești, să o rogi să nu mai treacă!

2. Al doilea punct a a fost un „Trio“, adecă o cântare pentru trei persoane, una cântând pe pian, una pe violină și a treia pe violoncelo. A cântat la pian d-șoara Lucia Cosma cu o pricepere și o dibăcie desăvârșită și cu o siguranță mare, ca-și-cum demult-demult ar fi tot pășit și cântat în fața publicului.

3. Punctul al treilea a fost „Plâng și mă tânguesc“ și „Ce e viața noastră?“ melodii religioase de George Dima. Cel-ce a avut fericirea a asculta vre-odată cântările bisericești ale corului domnului Dima, își va închipui deloc ce cântări a fost dat publicului să asculte în acest concert, la punctul acesta. Ele sunt de o duioșie gingașă și mișcătoare, isvorite din inima adnc simțitoare a compunătorului. Te sgudue și te trec cu sufletul și cu mintea în lumea din care privind spre aceasta, zici mișcat și lacrimând, că viața aceasta e „floare și fum și rouă de dimineața cu adevărat“. Cântarea însăși din partea corului a fost, ca toate, minunată!

4. Al patrulea punct a fost „Trei cântări“ pentru o voce cu acompaniament (însoțire)

Din **Sibiu** s'a trimis dlui *W. R. Morfill* în ziua adunării:

Din partea comitetului central al partidului nostru național, o telegramă, ear' în ziua următoare o scrisoare mai lungă, subsemnată de domnia *Dr. Ioan Rațiu*, președintele partidului și dl *Septimiu Albini*, secretar, în care se aduce mulțumită caldă dlui *Morfill* ca conchermător și tuturor celor-ce au binevoit a lua parte la adunare, și pentru votul de dragoste și încurajare dat poporului nostru și politicei urmate de dînsul.

Din **Bistrița** în același înțeles s'a trimis în ziua adunării o telegramă în numele Românilor din comitatul Bistrița-Năsăud, subsemnată de dl *Dr. Gavril Tripon*, avocat, ear' în ziua următoare s'a trimis și o scrisoare mai lungă:

Din **Cluj** s'a trimis telegramă, apoi și scrisoare în numele „*Inteligenței române din Cluj și jur*“.

Din **Făgăraș** s'a trimis o scrisoare calduroasă subsemnată de domnia: *Basilii Ratiu*, vicar eppsc; *Iuliu Dan*, protopresbiter; *Dr. Nicolae Motoc*, avocat.

Din **București** s'a trimis o telegramă în numele „*Ligei culturale române*“ subsemnată de dl *V. A. Urechidă*, profesor universitar, senator și fost ministru;

— a doua telegramă tot de acolo, în numele despărțământului București a „*Ligei*“, subsemnată de dl *Vintilă C. A. Rosetti*;

— a treia telegramă tot din București, subscrisă de dnii *Periețianu-Buzău*, *Ioan Slavici*, *St. Sihlean*, *Melissian*, *Cuicieni*.

— a patra telegramă din București a fost cea trimisă de iubii și bravii noștri luptători naționali, dnii *Eugen Brote*, *Iuliu Coroianu*, *Dr. V. Lucaciu* și *A. C. Popovici*;

— a cincia subsemnată de *Societatea studenților „Unirea”*;

— a șasa de *I Muntean*, farmacist; — a șeptea de „*comitetul național studențesc*“.

Din **Brașov** s'a trimis la Oxford o scrisoare de mulțumită, în numele clubului partidului național român brașovean, subsemnată de dl *Dr. Aurel Murășan*, redactor.

Din **Arad** s'a trimis telegramă și scrisoare din partea dlui *Vasile Mangra*, profesor de teologie.

Din **Abrud** s'a trimis în numele Moșilor din Munții-Apuseni o telegramă, subsemnată de dl *Dr. V. Fodor*, și o scrisoare subsemnată de dl *Fodor* și *Grigore Sima*.

Acestea și celelalte multe semne de însuflețire și trezvie a poporului român, pe care le vom aduce în numărul viitor, au mișcat mult inimile învâțaților englezi. Dovadă scrisorile sosite dela Oxford la noi și în România ca răspuns la telegramele și scrisorile trimise acolo.

Dl *Dr. Rațiu*, cum am mai zis, a primit dela dl *W. R. Morfill*, o scrisoare deosebită, scrisă englezește, în care îl roagă să împărtășească mulțumirile sale întreg poporului român apăsător, și îndeosebi celor-ce au binevoit a trimite adunării telegrame și scrisori.

Dl *V. A. Urechidă*, profesorul universitar și președintele „*Ligei române*“, a primit și D-sa la București tot dela dl *Morfill*, președintele adunării englezești, o scrisoare prin care se mulțumește celor-ce din România au trimis telegrame și scrisori.

Doamna *Emilia Rațiu*, soția venerabilă a președintelui partidului nostru național, care la cererea mai multor doamne engleze, le-a trimis acestora chipurile caselor ruinate la Turda de Unguri, și câte o scrisoare de mulțumire pentru-că ele ca doamne străine, îndepărtate atât de mult de noi, se interesează așa de binevoitor de soartea noastră, — a primit și D-sa, după trecerea adunării, o scrisoare

plină de dragoste și bunăvoință dela doamna *Ottina H. Ball* precum și dela D-șoara *I. Del' homme*, profesoară. Aceasta din urmă zice în scrisoarea sa:

„Am cetit broșura scrisă de domnișoara, fiica D-Voastre, (o cârticică scrisă de domnișoara *Felicia Rațiu*, în care cu multă măiestrie descrie spargerile dela Turda) și îmi iau voe a Vă spune, că am fost mișcată până la lacrimi; în vorbirea mea am cetit câteva părți din broșură, care au fost ascultate cu tăcere ca în biserică. Așadar' ați fost de față printre noi, Doamnă, și suferințele Voastre au fost mai vorbitoare decât cuvintele mele“.

Căsătoria civilă

în dieta din Budapesta.

În ședința dela 9 Martie n. deputatul *Okolicsányi* zice că guvernul a venit cu acest plan de lege numai ca să-și mai lungească puterea. Numește această lege apăsare a bisericii! O respinge. *Madarász* o primește. *Asbóth* ține o vorbire foarte pipărată la adresa guvernului, aducând multe dovezi contra legii. *Nedeczky* voinde să vorbească se stârnește o larmă mare, mulți dorind o pauză de cinci minute, s'au certat însă și zece minute și n'au dobândit-o, în urmă ajunge *Nedeczky* la cuvânt și spune că el nu se poate supune la o căsătorie de silă. Respinge legea.

— Ședința dela 10 Martie n. Deputatul *Nagy* spune că a fost dela început și e și acum contra planurilor, care hrănesc ațtările naționale și nasc nepăsare față de credința în Dumnezeu. *Carol Eötvös* vorbește pentru primire, căci legea aceasta ajută maghiarizării, și zice că statul trebuie să-și arete puterea lui asupra bisericii! *Vajay*, preot catolic, respinge planul.

— Ședința dela 12 Martie. Deputatul *Mezei* vorbește pentru primire, pentru-că așa cere „binele statului“ (înțelege: ungerizarea!) Deputatul *Dezsy* zice că căsătoria civilă nu e altceva decât o volnicie îndărătnică! *Bornemisza*, fost spriginitor al guvernului, spune că a eșit din tabăra lui fiindcă noua lege vatămă simțământul lui religios. De aceeași părere e întreg poporul, a cărui singură comoară e religiunea, pe care acum o atacă guvernul.

la pian: „Înzadar“ de *Eus. Mandycevszky*, „Când te voi uita“ de *G. Dima* și „Aproape sînt de tine“ de *G. Dima*. Toate trei au fost cântate de doamna *G. Dima*, însoțită la pian de doamna *Aurel Brote*. A fost acesta un strălucit punct al programului. Doamna *Dima* are o voce așa de puternică, mlădioasă și plăcută, cât te leagă, te robește; și nu te mai sature a o asculta. Al doilea cântec „Când te voi uita?“ 'l-a cântat cu atâta simțământ și așa de mult a plăcut publicului că a trebuit să îl cânte a doua-oară! A fost neîntrecută, precum măiastră a fost însoțirea pe pian a doamnei *Brote*. Nu știai ce să admiri mai mult!

5. Punctul din urmă a fost „Cântece țigănești“, de *I. Brahms*, cântate de corul reuniunii însoțit pe pian de *d-na Brote*. Corul s'a deosebit și de astă-dată prin o acurateță, și destoinicie neasemănată în cântare!

A fost o adevărată seară sârbătorească pentru noi. Am fost de față la un concert românesc care ne-a îmbătat cu plăcere și pe care în grabă nu-l vom putea uita, un concert

în care nu știam noi ce și pe cine să admirăm mai mult? Ne-am depărtat cu sufletele calde și înălțate, și mândri că putem să zicem noi Români despre acest cor: *al nostru este!* Ear' dacă avem această fericire, în prima linie laudă și mulțumiri aducem măestrului lui conducător, dlui profesor *George Dima!*

Drept deslușire pentru țeranii cetitori ai foii noastre adaugem, că această *Reuniune de muzică* abia de 12 ani viețuește, și în timp așa de scurt, a ajuns a se înălța, mulțumită destoiniciei neîntrecute a dlui profesor *Dima*, conducătorul ei, așa de sus, că înșiși *Sășii*, care mai demult au astfel de reuniuni, recunosc, că *nu stau mai bine!* și nu s'au putut avânta nici ei, în vreme mai lungă, la mai mare înălțime!

Țeranii noștri când aud că această reuniune dă concert, ar fi bine să vină cel puțin din apropiere, să asculte, să vadă înșiși ce poate, și știm că s'ar duce acasă și mai mândri că sînt Români și că pot zice cu noi: *A noastră este! Să trăiască, să înflorească!*

Strigături.

Din Poiana Sibiului.

Culese de *Ioan Șerbu*, cojocar.

Foaie verde de dudău
Peste-un deal peste-un păreu
Mă 'ntâlnii cu socru meu
Socru meu din graiu grăia,
— „Unde-ai fost tu băiețele?“
Pe coasta cu porumbele“.
— „Băiețele hai la noi
„Că-ți dau car cu șese boi.
— „Să-mi dai șeasă și cu șeasă
Fata ta nu e de casă,
Cântă cucu pe gunoiu
Fata ta doarme 'n răsboiu
Cântă cucu când și când
Fata-ta doarme torcând!“

Frunză verde foaie lată
Floricea dragă fată
Lasă satul și păcatul
Și-ți ea ia și junia

Nu o astfel de jignire ci pâne să se deie poporului acum la sârbarea mileniului! — zice deputatul.

— *Ședința dela 13 Martie.* Deputatul *Issekutz* spune că e altfel mulțumit cu dorința de a introduce în țară această înnoire, dar' că nu 'i-a sosit încă vremea. O respinge. *Kock* spune că tot ce a fost și e bine în căsătorie e neputința de a se desface. Aceasta a ridicat femeia din înjosire. Căsătoria civilă obligată strică aceasta. O respinge. *Remete*, zice, că lui 'i-ar veni la socoteală căsătoria civilă, dar' o respinge de vreme-ce poporul nu e învoit cu ea.

— *Ședința dela 14 Martie.* Deputatul *Szederkényi* respinge planul. *Nicolae Șerban* spune că legea aceasta nu va ajuta la întărirea statului, căci mestecându-se în drepturile bisericilor, a pricinuit ațfăre și năcaz. Guvernul străduiește la atotputernicie, dar' partea cea mai mare a cetățenilor se vor ridica în contra ori-cărei tiranii. Respinge. *Horánszky* vorbește și el mult contra guvernului și respinge legea.

— *Ședința dela 16 Martie.* Deputatul *Hevizy* atacă și batjocurește guvernul și-i respinge planurile de lege. *Szentiványi* zice că guvernul numai simțindu-se strimțorat a adus acest plan de lege, nădăjduind a-și câștiga dragostea și mărirea dietei. A sămănat însă vânt și a secerat furtună. Respinge. *Hermann Otto* cu bucurie primește legea, dorind el ca la întemeierea unei familii (cununia) să fie și slujbașul statului de față, luând sub apărarea sa noua familie! (Ce bun e statul!) Primește.

— *Ședința dela 17 Martie.* Deputatul *Bernath* e contra planului de lege, fiindcă iartă desfacerea ușoară a căsătoriei. O respinge. *Bartha Miklós* zice și el că căsătoria civilă va hrăni numai ura națională în loc să o potolească. *Gyúrky* o respinge și el. *Bujanovics* zice că țeara noastră are mare lipsă de pace, și pe aceasta de bună-seamă nu o va aduce și și nu o va sprigini noua lege. Poporului nu-i trebuie căsătoria civilă, și fiindcă legile pentru popor au să fie aduse, el aceasta o respinge! O mai respinge și *Nicolae Kun*.

— *Ședința dela 19 Martie* e ședința de încheiere a desbaterilor. *Bolgár* declară că nu primește planul fiindcă el înjosește biserica, și fiindcă nici alegătorii nu 'l-au trimis în dietă ca să spriginească guvernul. Ar primi când mirii ar fi îndatorați ca dela slujbașul

civil să meargă și la biserică. *Markus* e și el în contră, căci legea aduce mare împovărare pe popor și sdruncină moralitatea țării. *Drakulics* își bate joc de «nunta jidovească» (așa zic marelui tãmbãlãu rãnduit pe platã de guvern în Pesta la 4 Martie) apoi respinge legea. *Heckenast* ca și ceilalți vorbește în contra legii și o respinge.

În urma acestora președintele dietei vestește că desbaterile generale (peste tot) s'au încheiat urmând să se voteze asupra primirii ori respingerii în săptămâna viitoare. Bucuria tuturor. Patru săptămâni de desbatere obosise pe toți și se bucurau că s'a sfârșit vorba cea multă.

De încheiere însemnãm, că asupra unei legi nouă se votează de trei ori, trece, cum am zice prin trei site. Ântãiu numai peste tot că se se între ori nu și în desbaterea amănuntelor. Căsătoria civilă numai până aci a ajuns. Dacă peste tot se primește, se urmează la desbaterea fiecãrui paragraf îndeosebi. Și dacã și prin sita asta a putut scãpa, ajunge la „casa magnaților“, (despre care mai ales se nãdãjduiește că va respinge planul acesta de lege), și numai dacã și aceasta a primit-o, atunci urmează să fie sfințitã prin subscrierea Împãratului.

De aceea e lipsã să se reînnoiascã protestele și ale noastre ca să vadã de nou cei de sus, că nu ne trebuiesc aceste legi, și doarã le resping!

Vocea unui țeran.

— *Scrisoarea unui țeran român din Pecica, comit. Aradului, cãtrã alt țeran Român din Nãdlac, comit. Cenadului.* —

Ca să se vazã interesul viu al țeranilor noștri pentru mersul treburilor naționale și chipul lor de gândire, dãm loc în tot cuprinsul seu scrisorii de mai jos, care face oare opiniei române:

Pecica-rom., la 4/16 Dec. 1893.

On. Dle Drãgan!

Epistola D-Tale ce o am primit 'mi-a umplut inima de bucurie vëzënd zelul și in-

teresul nobil de care ești condus față de cauzele bisericii noastre naționale.

Cu toate-cã națiunea noastră mult, cercată îndurã multe lovituri și nedreptãți din partea dușmanilor ei, totuși are să înfloreascã după-cum zice poetul: „națiunea romãnã viitor de aur are, cãci prevëd prin secolii a ei înãltãre“, cãtã vreme are bărbați însuflețiți de nobile simțeminte, gata a aduce jertfe pe altarul națiunii, între care, D-Tale 'ți-se cuvine un loc de frunte. Ideea D-Voastre frați nadlacani, este o idee fericitã și foarte la loc, ca noi Romãni să înãltãm pe martirii națiunii noastre, când dușmanii ni-'i prigonesc, pentru-cã popoarele, care nu știu să prețueascã pe bărbații care luptã și sufer pentru câștigarea drepturilor lor, nu vrednicesc un viitor în concertul popoarelor culte. Așa urmând pe calea arëtată de D-ta, domnule și iubite frate Drãgan, putem fi încredințați cã-'i vom câștiga scumpei noastre națiuni respectul ce 'i-se cuvine înaintea strãinilor.

Numai D-ta care ai o inimã ce tresare de iubire naționalã, îmi poți crede, cu cãtã părere de rãu îți împãrtășesc, cã noi Pecicãni de astãdatã nu am putut conlucra la întruparea înaltei D-Voastre idei spre a alege pe scumpul nostru martir *Ioan Russu Șirianu* în congresul național bisericesc, din greșeala preotului, care nu a publicat ținerea sinodului electoral, conform §-lui 9 din statutul organic, a cãrei urmare pãgubitoare a fost, cã noi Pecicãni nu am avut putința să ținem sinod electoral; cãci la din contrã, în cazul cel bun, cã celelalte comune se aleagã pe providențialul dorit, și țineam și noi sinod în contra prescrișelor statutului organic mai mult stricam decãt ajutam cauzei.

Folosindu-mã de prilej îți împãrtășesc cã noi am avut ziua trecutã alegere de notar comunal. Tiraniile drepturilor noastre și aici ca pretutindenea au cãlcat în picioare dreptele cereri ale poporului, lãsând afarã pe toți concurenții iubiți de popor, și candidãnd doi Unguri și un Român nou necunoscut, care a și fost ales, și încã cum?

Noi treizeci-și-șese reprezentanți romãni am cerut, mai ântãiu dela ministrul Hieronymi prin telegraf, apoi în ședința electoralã dela solgãbirëul, candidarea tuturor recurenților, ceea-ce ni-s'a tãgãduit hotãrît. Urmasrea a fost cã noi toți 36 ca unul am protestat, pãrãșind sala de alegere, rãmãnënd numai 6 strãini, care au aclamat pe necunoscutul Român de notar. Mai multe de astãdatã.

Și haidem în crãngul verde
La cântatul cucului
La dorul iubitelui.

Mãndro mãndruleana mea
Spune-'i dragã mãmã-ta
Sã-'ți cãrpeascã iia 'n poale
Cã-'i cu mintea sburãtoare,
Sboarã peste arãturi
De-adunã fermecãturi,
Sã mã fermece pe mine
Sã te iau puico pe tine.
Eu dracului te-oiu lãsa
Cã știi cine-'i mãmã-ta.

Mãi bãdițã albenet
Ce te ții așa mãreț
Cã tatã-to nu-'i județ.
Nici nu-'i jude nici pãrgariu
Fãrã rızã de jitariu!

Bãdișor ca badiul meu
Nu-'i cãt tine Dumnezeu,

Cã-'i și dascãl și birëu
Și rãndaș la fãgãdeu!

Pe marginea Dunãrii
Merg ficiorii eu boi
Ear' în urma boilor
Merg-o floare-a florilor,
Dar' nu-i floarea florilor
Cã-'i mãndra ficiorilor,
Cu nãframã albã 'n mãnã
Suspina dela inimã
Ficiorii din graiu grãia
„Pãșește mãndro mai tare
Cã vine Dunãrea mare“.
Las sã vie sã mã mãne
Cã nu-'mi mai este de lume,
C'am avut un bãdiț drag
'L-a jurat Neamțu sub steag
Și-am avut un bãdiț dulce
'L-a jurat Neamțul sub cruce.

Dela Bãiești

culese de *Adam Fãrcaș*.

Pe picior sãracã fatã
Cã fãșangurile se gatã
Și rãmãi nemãritatã
Ș'apoi vine postul mare
Și te ține cin' te are.

Mãzãritã 'npociatã
Mãndra umbla tot schimbatã,
Ca sã se mãrite-odatã;
Cã 'i-s'o urit tot fatã.
Frunzã verde lemn pãlit
Cãți bãdiți au tot iubit,
Or lãsãt-o n'or fugit;
Și-acuma unul iubește
Și la el trage nãdejde,
Dar' când o fi la ha urmã
Rãmãne nãdejdea glumã;
Și nãdejde și iubit
Și rãmãne cu urit.

Așa zice fluera
Cã n'are cine juca,
Cã fetele-'s supãrate
Cã rãmãn nemãritate;
Rãmãnã de pe-a mea parte
Patru ani și jumãtate,

Primește, stimate, Domnule și frate iubit, în nădejdea, că și pe viitor, în folosul românismului voiu fi onorat cu asemenea epistole, expresiunea deosebitei stime ce îți păstrez!

Teodor Orga m. p.,
econom.

O veste îmbucurătoare.

— *Tovărășie agricolă în Sécădate* —

Ne bucurăm din toată inima când auzim, că sfaturile bune, povețele folositoare pe care bărbați încercați și cu pricepere în trebile de cari vorbesc, le dau poporului nostru prin foaia noastră, nu rămân ne-luate în socotință, nu sânt glasul celui-ce strigă în pustie, ci că prind, că află răsădit, ascultare și că urmate și încercate sânt de poporul nostru. Și poporul încercându-le el singur vede apoi că bine a făcut că a încercat și că ce bine își face el însuși și ești, ascultând de acele învățături bune și din inimă curată purcese.

S'a vorbit în „Foaia Poporului“ de „însoțiri de înmormântare“ și am aflat că în multe locuri s'au și înființat și în multe vor încă oamenii să înființeze; s'a vorbit de deosebite schimbări în treburile economiei, și am auzit că s'au încercat și făcut; s'a vorbit despre stupărit și schimbări înspre bine în îngrijirea de stupi, și vestitu-ni-s'a că s'au încercat; s'a vorbit de felurite tovarășii, și s'au încercat; și toate la capăt bun au dus.

Azi primim ear' o astfel de veste îmbucurătoare, că adevărat în Sécădate încă au încercat oamenii să înființeze o *tovarășie agricolă* după chipul aceleia de care s'a vorbit în „Economul“, adausul „Foi Poporului“.

Ne spune vestitorul nostru de acolo, că încă în vara anului trecut s'a încercat înființarea ei, dar' n'a reușit. Oamenii se codeau, nu cutezau, nu se încredeau cum nu te încrezi de regulă în un lucru nou și pe care încă nu-l pricepi și nu cunoști ce foloase îți poate aduce.

S'au apucat atunci numai vre-o trei inși, și au cumpărat o mașină de sămănat și au sămănat numai tot cu ea holdele apucându-se totodată mai de timpuriu de cum era obiceiul. Urmarea a fost, că pe când ceilalți economi nici nu se apucaseră bine de sămănat, holdele celor cu mașina înverziseră, și înaintau și erau mai frumoase ca ale celorlalți. Văzând aceasta oamenii au băgat de seamă că tot e mai bine așa cum fac aceia puțini, și s'au arătat aplecați a intra în tovarășie cu ei și au luat hotărâre să înființeze o „*tovarășie agricolă*“ în toată forma după chipul aceleia în privința căreia a dat „*Foaia Poporului*“ îndrumări.

În 4 Februarie a acestui an s'a ținut adunarea generală (de obște, a tuturor membrilor), s'au subscris statutele, s'a ales direcțiunea, și a fost însărcinată cu facerea pașilor de lipsă ca tovarășia să fie întabulată, înscrisă cu numele ei la cartea funduară. În aceeași lună comitetul de direcțiune a înaintat tribunalului din Sibiu cererea de întabulare, și tribunalul s'a grăbit a face destul cererii a întabulat tovarășia și a înștiințat-o despre asta și a recunoscut-o de atare.

Și astfel, astăzi dorința oamenilor de bine, și a bravului nostru popor din Sécădate, de a ave' acolo o tovarășie agricolă, trup s'a făcut, împlinită este!

*

O aducem aceasta la cunoștința tuturor cetitorilor foii noastre, îndemnându-i să urmeze și pe alte locuri, cât se poate de în multe locuri, în urmă pretutindenea, a înființa astfel de tovarășii, care aduc cu sine mare folos poporului și îl ajută foarte mult întru înaintarea pe calea spre o mai bună stare.

De vor întimpina greutăți, să nu des-nădăjduască, să nu stee în loc ori să se lapede de toată treaba, căci nici un lucru nu se poate fără oare-care greutate la început, dar' tăria de voință, le învinge pe toate!

SCRISORI.

Roșia-montană, în 4 Martie.

Stimate Dle Redactor!

Binevoiți, Vă rog, a da loc în prețuita foaie ce redactați, următoarelor șire:

Comitetul bisericii gr.-or. din *Roșia-montană* a pregătit pe 13/25 Februarie a. c. un bal întru ajutorarea școlii sale.

Cu viuă mulțumire vă încunoștiințez, că acest bal, pe lângă toată nepăsarea ce, dureri, un număr însemnat dintre poporeni nostri au arătat, a adus bieteii noastre școlii un venit curat de 52 fl. 01 cr.

Școala și biserica noastră, în urma unei administrații negrijite ajunseră în o stare de plâns. Casele parohiale ruinate, școala în ruină și ea, și lipsită de cele de lipsă, pe lângă aceste nu numai lada bisericii goală, ci și sfânta biserică datoare.

Noul comitet parochial, constituit cu începutul anului acestuia, și-a pus de gând să străduască în tot chipul ca să scape aceste sfinte așezăminte din acea stare grea și cu o străduință vrednică de laudă face tot ce se poate spre scopul acesta.

Abia două luni de când noul comitet și-a început lucrarea, și a și arătat o înaintare îmbucurătoare. Plata de 300 fl. a învățătorului neavând biserica bani se plătește regulat prin strângere din popor; la școală sau făcut deja îmbunătățiri, și în cassa bisericii încă se află vre-o doi bani.

Laudă noului comitet!

Nădăjduim, că poporul nostru văzând începutul bun se va încuraja la fapte, și arătând mai multă dragoste și tragere de inimă față cu biserica și școala, în scurt timp vom ajunge să vedem cu toții înaintări și mai frumoase.

Ne punem asemenea multă nădejde în nou alesul nostru preot *George Lupu*, pe care așteptăm să-l avem, cât mai curând în mijlocul nostru și credem, că și dînsul va strădui să fie la culmea chemării sale, cu atât mai virtuos, că îl știm om cuminte, blând, așezat iubitor de bună rîndueală, de bună înțelegere și străduitor spre înaintarea spre bine și bunăstare a poporului și a bisericii noastre. Poporul, cu conducători harnici are nădejde de înaintare, și noi dorim înaintare!

Și acum, Stimate Dle Redactor, dă-mi voie a scrie pe scurt ceva despre însași petrecerea noastră din 13/25 Februarie.

Că nici dracu nu le cere
Că n'au minte nici avere!

Trandafir de pe cetate
Mult sânt fetele bărbate,
Până sânt nemăritate;
Ear' dacă merg la bărbat,
Școală-te soacră din pat,
Te-apucă de frământat,
Că pe mini m'or deochiat;

Mărta-m'aș fără frică
Pecat numai că-s prea mică;
Logodi-m'aș cu bărbat
Dar' nu pot așterne pat;

Copilița ne 'nvătă
Face turta nesărată,
Cum o face badii place
Că n'are ce drac se face!

Ce mai umbli să iubești
Nu vezi că sbărcită ești,
Vremea de tot 'l-a trecut
Măselele 'ți-au căzut,
Ia uită-te pe obraz
Că faci junilor năcaz,
Să te vezi într'o fântână
Ai fugi o săptămână.

Din jurul Făgărașului

culese de *Traian Cerbu*.

Vino badeo 'n șezătoare
De mă ține pe picioare
Că ș'asară m'ai ținut
Pân' trei fuse am umplut.

Bădița de lângă noi
M'ar duce cu patru boi,
M'ar duce și m'ar muta
Numai de m'ași mărta
Mă mărta dar' nu așa
Precum crede bădița.

Bate Doamne dragostea
Ved că 'mi-am pierdut mintea
După dorul fetelor
Si după-al nevestelor.

Deschide-mi mândro porțița
Și vino de-mi dă gurița
Că și eu mândro 'ți-o dai
Când 'mi-o veni vremea mea.

La rochiță rară rară
N'am mai fost de-alaltăsară,
La rochiță vânăță
N'am mai fost de Sâmbătă.

Mă vorbesc vecinele
Că imi beau gămile,
Dar' eu de m'oiu mânia
Și cocoșul 'mi-l'oi bea.

Măgheran cu foaia lată
Cine te-o sădit în baltă?
Mărița când a fost fată.
Măgheranul s'a uscat
Mărița sau mărta.

Mama mă știe la oi
Io-s cătană 'n Bezivoiu,
Mama mă știe la munte
Eu sânt cătană de frunte.

Sibiu, 7 Martie 1894.

Doară nicăiri, ca la noi în Roșia, buna înțelegere între deosebitele naționalități și confesiuni nu e așa de frumoasă. În toate treburile și în toate năcăzurile ne ajutam după putință unii pe alții. Așa și cu prilejul acesta am avut cinstea a pute saluta între noi un număr însemnat dintre cei de altă naționalitate, plăcându-le de purtarea noastră ospitală, românească. Dintre doamnele ce ne-au onorat cu venirea înșir aci pe d-nele: Eufinia Caian, Iustina Cosma, Iuliana Almășan, Gabriela Imreh. ș. a.

Dintre d-șoare mai ales d-șoara Amalia V. Cosma, ne-a desfătat mult. Înșasi de o statură sveltă, de o frumusețe rară, și îmbrăcată în minunatul costum național românesc, ne-a plăcut mult. Frumoase au fost și sânt și bine le-a stat și celorlalte stimate d-șoare, dar' costumul național ni-le-ar fi făcut mai frumoase, mai plăcute, și credem a nu le su-păra, rugându-le să ni-se arate în viitor cât de multe îmbrăcate în acest costum. Ne-ar face nouă bucurie, ear' d-lor și neamului mare cinste.

Petrecerea a reușit frumos, și noi ne bucurăm că putem vesti publicul din afară despre aceasta, nădăjduind pe viitor mai mult și dorind să ne putem mândri cu și mai mult!

Pomp. St. Șuluț.

Eug. Hocman.

CRONICĂ.

Diplome de onoare. „Reuniunea română de cântări din Sibiu” a înmanat Dumineca trecută prin președintele și secretarul seu, domnii *George Dima* și *Dr. Petru Șpan*, domnului *Dr. Aurel Brote*, directorul băncii de asigurare „Transilvania” și stimabilele sale soții, doamnei *Elena Brote*, diplomele prin care li-se aduce la cunoștință, că Reuniunea drept semn de mulțumită pentru căldura cu care o au sprijinit dela întemeierea ei până azi i-a ales de membri onorari a sei.

Dl Ioan Popa Necșa după-ce și-a plinit pedeapsa de două luni temniță ordinară, la care fusese osândit de tribunalul din Cluj, în al doilea proces de presă al „*Foii Poporului*”, a eșit sănătos și vesel din închisoare Lunea trecută, în 14/26 Martie. Felicităm pe dl *Popa* pentru bărbăția și tăria de inimă cu care se supune suferințelor ce îl ajung în lupta noastră națională!

Dl Dr. Vasile Lucaciu, întors din România a ajuns în 22 Martie n. în parochia sa *Șișești*. Poporeni doriau să-i facă o primire strălucită, dar' d-sa n'a lăsat să-i înștiințeze înainte că pe când are să ajungă acasă, ci a intrat în parochie pe neașteptate. Înainte de toate părintele *Lucaciu* s'a dus la biserică spre a mulțumi lui Dumnezeu că i-a ajutat să se întoarcă sănătos în mijlocul poporului seu. S'a adunat popor mult. Învățătorul i-a ținut o vorbire, la care a răspuns cu cuvinte calde și în ton mișcător părintele. Preoți, învățători și popor mult din comunele învecinate înțelegând despre reîntoarcerea fruntașului bărbat, au grăbit a-l cerceta, a-l vedea și a-l felicita pentru întoarcerea cu sănătate.

În Budapesta se petrec lucruri scârboase! A murit *Kossuth*, acela care la 1848 a răsturnat, sau mai bine zis, a voit să răstoarne domnia Împăraților Austriei asupra Ungariei, și acela care toată viața lui n'a voit să se mai întoarcă înapoi în Ungaria zicând că nu vrea să recunoască legile acestei

țeri de obligatoare pentru „*Măria-Sa*” și se se supue înălțatului nostru Împărat. Pe un astfel de om Ungurii toți îl îndumnezeesc și se închină lui. Acum când a murit, au atrnat steaguri negre pe case în Budapesta, ca semn de jale. Dar' au fost și case care n'au pus steag negru. Înflăcărații „patrioți” au văzut în această batjocură la adresa „sfântului” lor *Kossuth*, și au pornit să facă tămbălae, s'au adunat cu miile studenți *Jidovi* și *Unguri* urmați de toate lăpădăturile *Pestei* și au atacat casele care n'au pus steag negru. Întocmai cum au făcut cu Românii la *Turda* și *Oradea-mare*, așa au spart și în *Pesta* ferestrele și ușile caselor și felinarele (lampele) de pe uliți! Adevărată revoluție. Poliția n'a biruit mai multe zile după'olaltă să liniștească pe turburători, și a fost de lipsă de scoaterea armatei. Cinsprezece batalioane de infanterie, și vre-o nouă escadroane de husari, erau *Dumineca* trecută puse pe picior de bătae, husarii cu săbiile trase, infanteria cu baionetele pe pușcă, și abia așa s'a putut face rînduială. Turburătorii au batjocorit armata și au aruncat cu petri și lemne după ea, și într'un loc numai rugarea căpitanului poliției a oprit pe un oficer să nu puște asupra mulțimii, și să se întempe o mare vîrsare de sânge — întru cinstea sfântului dela *Torino*! Adevărați nebuni, descreerați, turbați! Așa cinstea ei moartea unui om pentru ei „sfânt”, că adevărat fac fel și fel de nebunii în vremea morții lui. Singur armata împărătească le-a știut băga mîntea în cap, și ea apoi le-o bagă, nu glumește!

Mai nou.

Al doispzezecelea proces de presă

al „**TRIBUNEI**”.

Foi în 17/29 Martie s'a pertractat la Cluj al doispzezecelea proces al „Tribunei” pentru poesia „Regulus”, eșită în anul trecut în foia ei. Neștiindu-se autorul, a fost osândit numai redactorul răspunzător și tipograful.

Dl Andreiu Balteș a fost judecat la patru luni temniță ordinară; dl Ioan Popa Necșa la plătirea alor 500 fl. pedeapsă în bani; și amândoi la purtarea speselor.

Loc deschis. *)

Mulțumită publică.

Comitetul arangiator al concertului și petrecerii date în *Roșia-montană* în favorul școalei gr.-or., la 13/25 Februarie c. aduce și pe această cale mulțumită domnilor, doamnelor și domnișoarelor de mai jos, care au binevoit a solvi sume anumite în favorul școalei. Anume:

Domnii: *Ioan Almășan* 2 fl.; *Gavrilă Șoit* 2 fl. *Georgiu Cosma* 5 fl.; *Pompiliu St. Șuluțiu* 8 fl.; *Ulpuiu Albini* 5 fl.; *Georgiu Giurgiu* 1 fl.; *Eugeniu Hocman* 1 fl.; *Cecilia Hocman* 1 fl.; *Stefan Iavascan* 1 fl.; *Alexandru Almășan* 1 fl.; *Ioan Maior*, par. gr.-cat. 2 fl.; *Victor Ardean* 1 fl.; *Iánky Kálman*, jude com. 1 fl.; *Dr. Blaha Károly* 1 fl., *Florian Patka* 1 fl.; *Ioan Bistrai* 1 fl.; *Samuil Gruber* 1 fl., *Alexandru Șuluțiu* 1 fl.; *Georgiu Toderăș* 50 cr.; *Ioan Ardean* 50 cr.; *Sabin Tomuș* 1 fl.; *Iánky József* 50 cr.; *Alexandru*

*) Pentru cele cuprinse în rubrica acestei redacții nu primim răspunderea.

Dumitraș 50 cr.; *Kapros Lajos* 1 fl.; *Alexandru Ciora* 1 fl.; *Ioan Morariu* 1 fl.; *Iosif Șumuț* 1 fl.; *Drumuș Samu* 1 fl.; *Salvina Moduna* 1 fl.; *Iánky Gyula* 1 fl.; *N. Cablatt* 1 fl.; *Szljuka Gusztav* 50 cr.; *N. Kinsky* 1 fl.; *Iánky András* 1 fl.; *Hotis Gyula* 1 fl.; *Dumitru Mihoc* 2 fl.; *Stefan Djelanici* 2 fl.; *Moldovan Lajos* 2 fl.; *Moldovai Gyula* 1 fl.; *Ioan Chirilă* 1 fl.; *Alexandru Morariu* 1 fl.; *Georgiu Tatar* 1 fl.; *Iuliana Lupu* 1 fl.; *Iosif Morariu* 50 cr.; *Alexandru Morariu* 50 cr.; *Alexandru Almășan* 50 cr.; *Ioan Ciura* 1 fl.; *Nicolae Corpade* 1 fl.; *Ioan Popa* 1 fl.; *Ajvas István* 50 cr.; *Iuliana Floca* 50 fl.; *Székely Trezsi* 50 cr.; *Ioan Drumus* 2 fl.; *Nicolae Diura* 1 fl.; *Ioan Șuluț* 1 fl.; *Stefan Trifan* 1 fl.; *Sabin Golgoț* 1 fl.; *Alexandru Moduna* 1 fl.; *Dr. Simon Caian* 3 fl.; *Gruber Ferencz* 50 cr.; *Gruber Iósz* 50 cr.; *Raffai Zsigmond*, preot reformat 50 cr.; *Iánky Géza* 50 cr.; *Teresia Floca* 50 cr.; *Maria Floca* 50 cr.; *Ana Cioara* 50 cr.; *Tomșa Rozsi* 50 cr.; *Iánky Samu* 1 fl.; *Ebergényi Mózes* 2 fl.; *D. Trug*, director de mine 2 fl.; *Bartha Ferencz* 50 cr.; *Georgiu Bocaniciu* 1 fl.; *Vertlen József* 1 fl.; *Simion Zsurka* 50 cr.; *Ioan Kovács* 1 fl.; *Gruber Vilmos* 1 fl.; *Ajtay János* 2 fl.; *Ajtay Árpád* 1 fl.; *Filinger Samu* 1 fl.; *Obweger David* 1 fl.; *Iov Babutiu* 1 fl.; *Ioan Sirb* 2 fl.; *Lanes Giurchescu* din *Abrudsat* 3 fl.; *Avisalon Vasinca* 1 fl., și *Aron Balinth* 1 fl.

Suma: 107 fl. — cr.

Din acestia s'au spesat: 54 fl. 99 cr.

Venit curat: 52 fl. 01 cr.

Domnii contribuenți sînt încă odată rugați să primească călduroasele mulțumite ale comitetului arangiator.

Pentru comitet:

Pompiliu St. Șuluțiu, *Eugen Hocman*,
președinte. notar.

Mulțumită publică.

Se aduce și pe calea aceasta mulțumită tuturor acelor onorați domni și doamne, cari cu prilejul concertului dat la *Șiria* pentru ajutorarea bibliotecii române de aci, au binevoit a sprigini numitul scop cu ajutoare în bani. Și anume, Domnii: *Stefan Antonescu* 5 fl.; *George Purcariu*, comptabil în *Arad* 2 fl.; *Ioan Balta*, preot în *Beregseu*, 1 fl. 50 cr.; *Dr. Iacob Hotăran* 3 fl. 50 cr.; *Florian Laza*, notar 1 fl. 50 cr.; *George Popovici*, protopop 1 fl.; *George Todorescu*, 50 cr.; *Teodosiu Moț* 50 cr.; *Ioan Micoroiu* 50 cr.; *Petru Dulhaz* 50; *Mitru Benea* 50 cr.; *Petru Moldovan* 50 cr.; *Avram Popovici* 50 cr.; *Partenie Zasló*, preot în *Seleuș* 1 fl. 50 cr.; *George Dronca* 50 cr.; *Gavrilă Borha* 50 cr.; *Vasiliu Ziros* 1 fl.; *Peterneli*, magistrul postal 50 cr.; *Teodor Barburovici* 50 cr.; *Stefan Bodea* 50 cr.; *Iulian Butariu* 50 cr.; *David Balint* 50 cr.; *Lazar Oprean* 50 cr.; *Savu Crișan* 50 cr.; *Ioan Ilica* 50 cr.; *Marcu Păscuț* 1 fl.; *Francezii* 1 fl.; *George Borbely* 50 cr.; *Simeon Buda* 1 fl.; *Iuliu Groșorean* 50 cr.; *Teodor Hereț* 50 cr.; *Pavel Lopus* 50 cr.; *Pavel Vanc* 50 cr.; *Aurel Târziu* 50 cr.; *George Monta* 50 cr.; *Maria Munerant* 10 cr.; *Nicolae Cisca* 10 cr.; și *Romul Molorca* 10 cr.

Cari domni sînt rugați a primi mulțumite călduroase pentru spriginul dat.

Șiria, 28 Februarie 1894.

Nicolae Lăzărescu,
econom.

Proprietar și editor: **T. Lavin Albini.**

Pentru redacție, în lipsa dlui *Ioan Russu Șirianu*, răspunzător: **George Moldovan.**

ECONOMUL

redactat de D. COMȘA.

Din stupărit.

X. Cercetarea stupilor.

După-ce primăvara s'a încălzit bi-nișor se începe cercetarea stupilor, începând firește cu stupii, despre care ne temem, că n'ar fi în bună rîndueală.

Cercetarea o face stuparul spre a se încredința despre că are stupul matcă și miere de ajuns și chiar și pentru ca să vază, cât e de puternic în albine. Puterea stupului se prețuește după mulțimea albinelor.

În coșnițele mobile cercetarea stupului se face cu mare înlesnire. Stuparul își așează obrăzarul, desface ușa coșniții și ia fereastra. După aceea cu ajutorul cleștelor, care sînt neîncunjurat de lipsă în stupăritul rațional, scoate atâtea păr-cane cu faguri din coșniță până-ce dă de faguri de albine lucrătoare, în care sînt ouă sau pui astupați, sau și de un fel și de altul.

Cu prilejul acesta vedem și câtă miere are stupul și cât e de bogat în albine.

Dacă stupul n'are matcă, trebuie împreunat cu alt stup mai slăbuț; dacă n'are miere de ajuns, 'i-se mai pune un fagur doi din cei de rezervă, după trebuință. În urmă se așează earăși fereastra, umplătura de mușchiu și ușa.

În coșnițele de rînd cercetarea e împreunată cu greutate. Coșnița se așează culcată, dar' așa ca fagurii să nu zacă unii peste alții, ci să stea din sus în jos. Apucând apoi cu mâinile tot de câte două table de faguri, le desfacem cu grije spre a pute vedea până la fundul coșniții.

Văzînd pui astupați în căsuliile lucrătoarelor, atunci e matcă în stup. Dacă n'am putea vedea, trebuie să cercăm și altfel. Anume: din fagurul din mijloc tăiem din sus de jumătate o bucățică lungureață și lată cam de un deget și dînd de ouă, e semn că se află matcă.

Fiind multe albine în stup, se dau la o parte cu fum de balegă uscată.

De cumva n'am da nici de ouă nici de pui astupați, stupul e fără de matcă și trebuie împreunat cu altul mai slab.

Un stup de coșnițe de rînd se cunoaște, dacă are miere multă sau mai puțină și numai după greutatea lui; cu prilejul cercetării după ouă și pui se poate ușor vedea și mierea astupată din faguri.

În stupii puternici e greu să alungăm albinele cu fum la o parte. Ele numai cu anevoe își părăsesc fagurii cu ouă și pui, deasupra cărora se așează cu deosebire. Dar' chiar îndîrjirea albinelor de a rămănea pe fagurul, de unde voim să le

alungăm, ne încredințează, că se află ouă și pui, prin urmare și matcă.

Sfîrșind cu cercetarea stupilor, avem să fim cu băgare de seamă la următoarele lucruri.

Coșnițele mobile le gătim cum au fost mai înainte, adică umplătura de mușchiu, pae sau altceva dintre ușe și fereastră, precum și din despărțământul de miere are să rămână la locul seu și mai departe. Urdinișul să se strîmteze. La coșnițele de rînd să nu rămână găuri pe dedesupt; ele trebuiesc lipite și în jurul lor se pune cenușe, ca să fie cât mai cald în coșnițe.

XI. Nutrirea albinelor primăvara.

Stuparul practic nu prea are prilej de a-și nutri stupii sei primăvara. Timpul cel mai potrivit pentru nutrirea măestrită este toamna. Stuparii mai puțin practici însă și cu deosebire începătorii au lipsă de povețe și în privința aceasta.

Aproape toți stupii es în primăvară, dar' mulți din ei nu ajung vara. Una din pricinile peirei în cursul primăverii este lipsa de miere.

Dacă cu prilejul cercetării vedem, că e lipsă de hrană, numai decât trebuie să întrevinem cu miere. Mai bună e mierea din faguri înzestrați cu căsuliile astupate, dacă cumva stuparul are de aceasta. În coșnițele mobile se așează deci unul sau doi faguri cu miere astupată și astfel stupul este scăpat de moarte. În coșnițele de nuelese așează fagurile seara pe un tăer, (taler, talger) sub coșniță și albinele cară din el mierea peste noapte în căsuliile fagurilor. Căsuliile trebuie firește desoperite.

Neavînd miere din căsuliile astupate se poate întrebuița și miere fluidă (curgătoare). Aceasta e de a se ferbe cu puțină apă nimicind astfel ori-ce vietate s'ar fi încuibat în ea. Spuma, care cu prilejul fierberii se adună la suprafața mierei se înlătură cu ceva. Această miere se așează în un tăer și, ca să nu se înece albinele, se pun deasupra bucățele de trestie sau de pae, sfîșiate în două sau mai multe părți. Dacă fagurii n'ar ajunge decât până la jumătatea coșniții ori ceva mai în jos, se pune sub tăer o cărămidă puțin încălzită; astfel hrana rea e mai aproape de albine și căldura încă îndeamnă albinele la căratul mierei.

Acest nutriment se dă seara, când albinele au încetat de a sbura.

Neavînd nici miere fluidă se poate întrebuița zahăr alb sau de cel galbin, numit și „candis“; zahărul alb sau galbin se amestecă cu apă — 5 părți zahăr și 3 apă — și se ferb împreună până-ce s'au îngroșat întocmai ca mierea, depărtându-se spuma. Acest nutriment se dă albinelor ca și mierea fluidă, adică în stare călduță și numai de cu seară.

Dacă până dimineața albinele n'au cărat tot ce li-s'a imbiat, rămășița nu e iertat să rămână în coșniță și mai cu seamă nu în cea de nuele; altcum ușor se dă prilej albinelor din alte coșnițe ca să devină răpitoare. De asemenea să fim cu mare grije, nu cumva să rămână picuri de miere pe lîngă coșniță.

XII. Adăpatul albinelor primăvara.

Primăvara și vara în timpul clocirii puilor și a nutririi acestora, albinele au trebuință de multă apă. Fiind primăvara timpul urt mai multe zile sau săptămâni și neputînd albinele sbura ca să-și aducă apa de lipsă, lucru de sine înțeles, ele tînjesc sau, împinse fiind de lipsă a eși afară pe timp nepotrivit, ele amorțesc și nu se mai pot reîntoarce în coșniță. Deci stuparii practici au născocit și mijloace pentru adăparea stupilor în timpul primăverii.

În coșnițele mobile li-se poate da apa foarte ușor în cutare fagur, anume se cufundă un fagur într'un vas spre a umplea căsuliile cu apă. Acest fagur se așează în coșniță și albinele își au apa trebuincioasă. Alt mijloc e că se așează în coșniță o sponghie (burete) muiată în apă curată.

Pentru coșnițele mobile este și un fel de sticlă, numită a lui Zibolcz, despre care vom vorbi altă dată.

De mare folos pentru albine este să ținem un vas cu apă la depărtare de vre-o 10 metri de stupină. Deasupra apei se pun paie, mușchiu sau o scîndură găurită ca ciurul, nu cumva albinele să se înece. Apa se va schimba cât mai des; cea clocită nu prieste albinelor. Un vas mai mic cu sare jilavă, pus în apropierea apei, -deasemenea folosește stupilor, știut fiind, că albinele trag bucurosi la sare, pe care o caută pe gunoiu, dacă nu li-se dă anume.

r. s.

Despre boalele lipicioase.

I.

Sînt multe lucrurile, pe care trebuie omul să le învețe în lumea aceasta, plină de năcazuri; căci numai prin învățatură își poate ușura traiul și lungi firul vieții, care e amenințat din toate părțile.

Astfel e de mare folos a cunoaște felurile boale și mai cu seamă pricinile (cauzele) boalelor. Numai cunoscînd primejdia ce ne amenință, ne putem feri de ea.

Cele mai răspîndite și mai primejdioase sînt unele boale lipicioase, cum e buba în grumaz (difteria), pojarul, scarlatina și tusa măgărească, care se leagă mai cu seamă de copii. Ne cuprind florii, când numai ne gîndim, câte vieți fragede cad jertfă difteriei, cea mai primejdioasă dintre toate.

Se cuvine deci a cerceta cu de-amăruntul pricinile acestor boale, ca aflîndu-le să ne putem păzi de ele.

Pricina celor mai multe boale lipicioase trebuie căutată în aer și în apă, fără de care omul nu poate fi. De bună seamă că nu în fiecare apă și nu peste tot locul în aer. Și se va încredința ori-și-cine, că adevăr grăesc, zicând: la orașe aerul și apa sunt mai rele ca la sate, dar' și boale sunt mai multe; în casa sêracului aerul e mai nădușit, mai stricat, dar' sêracii se și îmbolnăvesc mai des.

În aer și în apă se află sumetenie de ființe mititele, pe care ochiul omenesc nu le poate vedea fără instrumente anume. Aceste ființe se sporesc foarte tare prin necurătenie, care le dă nutriment. Și ce iute și în ce măsură se înmulțesc aceste ființe! Din una singură se fac mii și mii, se înmulțesc ca nêsipul mării, stricând prin vieața lor tot mai mult aerul și apa. De asemenea le prierste de minune acestor ființe umezeala și mucegaiul.

Ființele, de care vorbim, se chiamă în știință *microbi*. Ajungând cu aerul sau cu apa în trupul omenesc, microbii pricinuesc boale felurite, după cum adevă e și firea lor. Căci nu toți microbii sunt la fel, după cum nici oamenii nu sunt toți deopotrivă. Acești microbi sunt un fel de venin pentru trupul omenesc.

Cutare soiul de microbi pricinuesc difteria (buba), altul pojarul și așa mai departe. Și e destul ca cineva să capete o boală lipicioasă, ca repede să treacă și la alții, mai cu seamă dacă vin în atingere și nu bagă în seamă anumite reguli.

Scurt: pricina boalelor lipicioase trebuie căutată în ființele numite microbi, care se află mai ales în aerul stricat și umed cum și în apa rea. Pătrunzând în trupul omenesc, acesta se îmbolnăvește; de asemenea molipsesc ei pe cei ce vin în atingere cu astfel de bolnavi.

Acum, după-ce cunoaștem isvorul și pricina boalelor lipicioase, se naște întrebarea, cum se ne ferim de ele? Răspunsul e ușor: se nu lăsăm să se sporească amintii microbi, ba chiar să-i nimicim cu totul.

Am zis, că acestor microbi le prieresc aerul stricat și apa rea. Ar trebui deci să grijim, ca aerul din locuințele noastre, din curțile și chiar din satele noastre să fie cât mai curat. Spre acest scop vom avea grijă, ca odăile (chilfiile, casele), curțile și stradele (ulițele) să fie în totdeauna curățite. Tot ce ar putea strica aerul, cum e umezeala din casă, gunoiul risipit prin curte bălțile și mlăștinele de pe stradele satului ar trebui delăturate. De asemenea trebuiesc curățite vestmintele omului, trebuie spălat trupul din când în când; căci altfel stricăm noi înșine aerul din casă.

Ce privește apa, ne vom nizu să aflăm isvoare, puțuri (fântâni) cu apă bună, care și ele ar trebui ferite de murdării, prin curățire repetată. Vom în-

grijă ca fântânile să nu fie nici măcar în apropierea locurilor, unde e adunat gunoiu sau alte murdării; căci lucru cunoscut: zama și murdăriile din gunoiu se pot străcura prin pământ și în fântână.

Purcezând astfel, microbii n'au cum se spori, prin urmare nici boalele ce ei pricinuesc.

Dar' ori câtă silință ne-am da să stirpim de pe fața pământului acești microbi, nu isbutim, puterea omenească fiind mărginită.

Rămâne dar' să facem ce putem, împedcând respândirea mai departe a microbilor și cu ei molipsirea atât de primejdioasă.

Dr. Beu.

Gardul viu.

I.

Foloasele.

Gardul viu ar trebui croit din arbori (pomi) sau și mai bine din tufe spinoase, care rabdă la ger, cresc repede și au însușirea a produce numeroase crengi și rămurele vinjoase, trainice și încărcate de frunze. Ca întrunind cerințele dorite se privesc: *porumbelul*, *măceșul* (trandafirul sêlbatic, ruja, rugul), *acașul* (salcămul).

Cel mai frumos, deși anevoe de prăsit, este negreșit gardul de brad care, retezat fiind în regulă, se îndeasă de minune și rămâne pururea verde. În timpul mai nou s'au introdus pe alocurea gardurile de „Maclura aurantia“, o tufă foarte spinoasă și puternică, dar' cam expusă la ger.

Mai pe sus decât ori care alt soi este *pêducelul* (lat. *Crataegus oxyacantha* L.), o tufă rămoasă și spinoasă, care pare a fi înadins menită pentru gardul viu. Acașul crește foarte repede și nu este expus la omide (molii), are însă scăderea de a produce pui (vlăstări).

Pe lângă că este mai frumos și mai eftin decât gardul mort de nuele, gardul viu nu se fură și nu arde. Odată croit cum se cuvine și supus cât de cât la o mai departe îngrijire, gardul viu și îndeosebi gardul de pêducel trăește cu sutele de ani, în vremece gardul mort nu ține decât 3—7 ani cel mult. Retezat fiind cum ar trebui, gardul viu crește repede și dă naștere la numeroase crenguțe spinoase, care împodobesc și apără pometurile și grădinile de iepuri, vite și oameni răi. Abia trec 6—7 ani și gardul de pêducel se preface într'o țesetură împletită așa de încheată și deasă, încât nici chiar puii de găină nu se pot furișa, necum să rêsbată iepurii și rimătorii și celelalte animale mai mari.

Întocmit pe de marginea fênațelor, drumurilor și cărărilor, gardul viu servește drept zid de apărare în contra turmelor și totodată ca adăpost și culcuș binevenit pentru șopârle, broaște, arici și alte asemenea animale folositoare.

Gardul de pêducel rabdă la ger și la secetă și are prețioasa însușire a nu produce pui (vlăstări) din rădăcini așa că el nu jignește creșterea și cultura plantelor din vecinătate.

În cartea „*Pomăritul*“ întocmit de subscrișul, eată ce am fost zis între altele despre foloasele gardului viu:

„Ca să nu mai vorbim de munții și dealurile pleșugite sau de prăpastiile și coastele despoiate de scutul lor firec, vedem că în țerile noastre, lemnele se scumpesc tot mai tare chiar și în regiunile (ținuturile), care până bine de curând gemeau, ca să zicem așa, sub povara pădurilor uriașe. Și în loc de a se cugeta la necazurile, cu care vor avea a se lupta urmașii, poporul nostru continuă a stirpi tufșurile și remășițele bêtărnelor păduri, slutind virfurile și crengile arborilor (pomilor) și scoțând tufele cu rădăcini cu tot. Această purcedere atât de păgubitoare este în mare parte întemeiată prin faptul, că țeranii nostri nu știu decât să alerge în pădure spre a-și agonisi mulțime de pari și nuele, stâlpi și scânduri. Prin o cultură cât mai respândită a gardurilor vii, câte zeci de mii de pari și stâlpi și câte sute de mii nuele și scânduri nu s'ar cruța, câte păduri nu ar rămânea scutite de vecnicile ciungăriri și câte tufșuri nu s'ar putea reserva pentru o mai firească destinațiune (menire)!“

„Să facem dar' începutul cu cruțarea pădurilor și tufșurilor, introducând gardurile vii în locul pâlănurilor (pâlănturilor, ulucilor) și gardurilor uscate, care supără vederea și care, deși scumpe, nu corêspund de ajuns menirei lor“.

„În fața multelor și marilor foloase atinse mai sus, nu rămâne decât să recomandăm cu toată stăruița cultura cât mai întinsă a gardurilor vii de pêducel. Economii mai luminați și mai ales preoții și învățătorii nostri n'au decât să premeargă cu exemplu bun și gardurile vii vor afla destui pârtnori între țeranii de acum și fii lor“.

După-cum vom arêta mai târziu, vorba este de garduri vii aevea încheate, trainice și având grosimea de numai 20 centim., ear' nu de tufe reslețe adese rari și ocupând o fâșie de câțiva pași. Destul că gardurile vii așa cum le întocmesc țeranii nostri nici că sunt vrednice de numirea ce li-se dă.

II.

Prăsirea pêduceilor.

Pêduceii trebuincioși la înființarea gardului viu se prăsesc din simburi sau și din fructe. Prin sêmênatul măestrit în grădină este dată puțința de a câștiga pêducei unul ca unul, înzestrați cu numeroase rădăcini și trunchiuri puternice. Pêduceii crescuți în adăpostul cutărui tufș sau în umbra pădurilor se pot și ei folosi, însă numai dacă sunt tineri și bine înrădăcinați.

Fructele pēducelului se coc și se culeg prin Octomvrie. Ei ar trebui sămēnați îndată după cules. Pe seama unui gard de o întindere mijlocie ajunge un strat (răzor), 120 cmt. lat, vre-o 10 metri lung și așezat în fața soarelui. Pământul se îngrășe cu gunoiu putred și se sapă adânc cu hârlețul (arșeul, hârșeul). Sîmburii se împrăștie asemenea grăului și se îngroapă cu grebla. După-ce s'a netezit frumos, pământul se apasă bărbătește cu o scândură sau cu dosul lopeții și se udă din greu cu străcurătoarea.

Sîmburii de pēducel resar abia în anul următor. În vara dintăi așadar', cultura se mărginește la smulgerea buruienilor. Udatul se face seara sau dimineața pe recoare, firește pe când amenință pământul a se usca.

La vârsta de un an, pēduceii se desgroapă cu îngrijire, toamna sau primăvara și se sădesc aiurea, la o depărtare întreit mai mare. Cu prilejul săditului, rădăcinile se scurtează până la vre-o 15 cmt. cu un cosor ager. Trunchiurile slăbuțe se retează și ele cam pe jumătate. În urma sădării și retězării, rădăcinile se rămuresc și se îngroașe neasemēnat mai tare decât lăsând pēduceii să crească unde-i sēmēnasem. Udatul, plivitul și săpatul se repetesc de câte ori cere trebuința.

Pēduceii de câte doi ani se pot sădi la locul, unde are să se croască gardul viu. Dacă rădăcinile ar fi remas slăbuțe și trunchiurile nu ar fi ajuns grosimea degetului mic, atunci se amână săditul pe anul următor.

De când cu sēmēnatul și până să putem folosi pēduceii la croirea gardului, în așteptare va trebui să rămānem trei ani cel puțin. Acest neajuns este însă cu prisos respătit prin pēduceii frumoși și trainici ce astfel dobāndim.

Sunt de altcum grādinari, care îmbie sumetenie de pēducei de câte 2—3 ani, 1000 bucăți cu 4, 6, 8 sau 10 fl. Cine dar' ar voi să isprăvească lucrul în grabă și are de unde cheltui, n'are decât să-și cumpere pēduceii crescuți gata.

Pe alocurea întēlnim în pădure sau prin tufisuri pēducei care, fiind tineri și rădăcinoși, se potrivesc și ei. Decât earăși pēducei gheboși, vātēmați sau îmbētrāniți în umbra copacilor, mai bine nimica. Scoaterea din pământ se se facă cu deosebită grijă, nu cumva să smuncim pēduceii cu deasila, belind coaja și sfāșiānd rădăcinile.

După scoatere, rădăcinile se pachează fără amānare printre mușchiu sau paie jilave și pēduceii se leagă în formă de snopi.

D. C.

Tăiați surceii nobili din vreme!

În „Foia Poporului“ nr. 10 din anul trecut am fost dat, sub numirea de mai sus, câteva sfaturi în privirea surceilor de altoit. Mulți din vechii cetitori

vor fi uitat ceea ce am fost zis atunci. Și fiindcă în anul de față avem de a face cu abonenți noi în număr de aproape două mii, credem a nu greși tipărind din nou povețele indegetate.

Sub numirea de surcei nobili (altoite, altoane) înțelegem mlădițele de un an, de care ne slujim la altoire (oltoire). Surceii slăbuți, sgrābunțoși sau mai bētrāni de un an precum și surceii cu muguri roditori sau luați din pomi bētrāni și îmbolnăviți, nu se potrivesc la altoire. Întāietate se cuvine negreșit surceilor puternici, îndeplin sănătoși și luați de pe vârful pomilor sau altoilor tineri.

Surceii ar trebui tăiați toamna sau peste iarnă. După-ce s'au însemnat cu numele soiului lor, ei se păstrează îngropați pe jumătate undeva la adăpost, d. p. în dosul unui pom, lîngă o clădire la umbră sau și în nāsip jilav, într'o pivniță uscată.

Cine n'ar fi tăiat surceii nici până acum, iute și de grab' să se apuce. O datină vrednică de osāndit este, că țeranii nostri amānă tăierea surceilor de pe o săptămână pe alta și chiar până în ciasul altoirei. Hotărît însă că surceii tăiați într'un târziu se prind cu anevoie și adese se istovesc peste vară. Avem prin urmare cuvēt să strigām țeranilor prin rostul acestei foi: Tăiați surceii nobili din vreme!

Desgroparea trandafirilor.

După cum se știe, trandafirii nobili se adăpostesc în contra gerului prin câte un așternut de frunziș, glij, pământ, paie sau altceva. De cu primăvara, când începe căldura, așternutul se va înlătura în 2—3 rînduri; căci desgoliți fiind dintr'odată și expuși rēcēlii sau arșīții soarelui, trandafirii ușor se prāpādesc. Cea mai nimerită purcedere este să înfēnām mai întāiu așternutul, nu cumva trandafirii să se înađușească. După vre-o 10 zile se înlătură așternutul mai bine de jumătate, ear' mai târziu restul.

Ungerea încălțăminteii.

Oleiu (oleiul, uleul) de in și de pește, care adese se întrebuintează la ungerea încălțăminteii au scāderea, că în curēnd se usucă și astfel pielea se reînvirtoașe și creapă ușor. Cel mai potrivit mijloc este ungerea cu „vaselină galbină“ sau „lanolină“ curată, care se agonisește din lână pe cale măestrită. Și una și alta se ung cu ajutorul unui petec moale; după abia câteva minute, ele se trag cu desēvirșire în piele, care rămāne astfel moale și vinjoasă. Decât oleiu (untură) de pește, care respāndește un miros atāt de greu, mai bine unsoare (untură) proaspētă, care nu miroasă. Cele două materii amintite de asemenea nu miroasă.

Știri economice.

Înștiințare. Prin domnul I. Schuster, directoral școalei agricole comitatense din Sibiu, piața Tirgului de vitenr. 10, se vind și anume: *Cucurus polonez*, foarte timpuriu, 1 hectolitră cu 6 fl.

Cucurus american de fert, alb și negru, foarte dulce și ușor de mistuit, rămāne vara întreagă mustos, porția de 20 grame cu 10 cr.

Ovēs aurii de Frauendorf, 1 chilgr. cu 6 fl.

Baraboi (mere de pământ, cocorobeți . . .), 1 chilogram cu 10 cr.

Frāgari, de câte 2 ani, 100 bucăți cu 50 cr.

Vīte de viie americane din sēmēntă, de câte 2 ani și anume: soiurile Riparia, R. Portalis, R. Sauvage, Solonis, Herbemont și Rupestris, 100 bucăți cu 50 cr.

Ouē de prāsild și anume de:

Gāini, soiul *Plymouthrocks*, 1 bucată 15 cr.

Bibilind, 1 bucată 10 cr.

Rașe, soiul, *Alysburi* 1 bucată 10 cr.

Curcă albă, 1 bucată 10 cr.

Cocoși de soiul Plymouthrocks, din anul 1893, 1 bucată 2 fl. 50 — 3 fl.

Fasole de araci, ardelenescă, grasă și de soiul „Mont d'Or“, 1 chilogram cu 1 fl.

Galițe din Ungaria în Viena. În cele din urmă 3 luni ale anului 1893 s'au trimis pe calea ferată de sud la Viena nu mai puțin de 495.757 găini, 13.733 găște, 9505 rațe, 3953 curce și 4.407.900 ouē. Dacă adăugăm, că aceste galițe și ouē se trag numai din ținuturile Ungariei de nord, vom înțelege, cât de mare trebuie să fie exportul Ungariei întregi de o parte și trebuința Vienei de altă parte.

Boale lipicioase între vite. În timpul din urmă s'au molipsit cu rīe și anume în: comitatul Alba-de-jos 25, comitatul Bihor 32, comitatul Murēș-Turda 31, comitatul Torontal, comuna (Becicherecul-mare) 88, comitatul Treiscaunelor, (comuna Aita-mică) 19; *orbalt* la rīmători (porci) s'a ivit în comitatul Caraș-Severin la 21 rīmători; *turbare* în comitatul Treiscaunelor la 26 animale și *rāpciugă* (mucoșie) în Budapesta la 20 cai.

Pășune de arīndat. Pe hotarul comunei Dopca (ung. Dák), între Brașov și Cohalm, se dă în arīndă pășunitul unei păduri de fag în mārime de aproape 700 jugēre. Doritorii se pot adresa la redacția foi noastre.

Din traista cu povețele.

Întrebarea 86. Rog pe Onorata Redacțiune să binevoiască a-mi da în „Foia Poporului“ următoarele îndrumări:

„Dela cine aș pute cumpēra coșnițe mobile pentru stupăritul rațional, după metoda cel mai nou? Cam cu cât se vinde bucata? Câte despărțēminte au aceste coșnițe și câte pārcane încap în una?

2. De unde aș pute cumpēra o coșniță pentru matcele de rezervă?

Dacă 'mi-s'ar recomanda și un catalog privitor la lucrurile, care mă interesează, aș fi tare mulțumitor.

Ioan Lucăcel.
Învēțator.

Rēspuns. Coșnițe mobile întru toate corēspunzētoare, cum am spus și cu alt prilej în foia noastră, se pot cumpēra dela *Ioan Stroia*, māsar în *Orlat* lîngă Sibiu, cu prețul de 4 fl. bucata. Aceste coșnițe uu câte două despărțēminte și încap în cel din jos 20 pārcane, ear' deasupra 10, de toate 30.

În Ardeal abia acum începe a se împământeni stupăritul rațional; de aceea nu avem depozite în regulă cu tot felul de mașini și scule stupărești. În Sibiu se află mașini

pentru storsul mierei, pălăria stuparului, clește, mănuși ș. a. numai la *Carl F. Fickeli*, Piața-mică. Mașini de pregătit faguri măestriți nu se află, la cererea D.-Tale însă, negreșit că ți-ar recomanda una dela o firmă solidă.

În Budapesta cea mai căutată neguțatorie este a lui: *Franz Lühne*, I. Attilaut Nr. 151, unde se capătă și mașini pentru facerea fagurilor măestriți.

În Carniolia este: *Krainer Handels-Bienenstand zu Weixelburg bei Laibache Krain*. Dela aceste din urmă două neguțatorii cerând vei căpeta și cataloage de prețuri. Coșniță pentru matce de rezervă poți să tocmești în *Orlat* la Ioan Stroia cu 6 fl. bucata.

Întrebarea 87. Vă rog să-mi dați răspuns în „*Foaia Poporului*” la întrebarea, de unde mi-aș pute cumpăra cele trebuincioase pentru stupărit? Totodată Vă rog să-mi recomandați un manual bun de stupărit, menit pe seama începătorilor.

E. Mezin.

Răspuns. Află și anume la întrebarea dintău în nr. de față, ear' la a doua în nr. 1 a. c. sub „*Întrebarea 62*”.

Întrebarea 88. Mă indeletnicesc de mulți ani cu stupăritul în coșnițe de nuele. Vă rog să-mi răspundeți în „*Foaia Poporului*”, de unde și cu ce preț aș pute cumpăra o coșniță mobilă de model (mostră)?

T. Lica.

Răspuns. Cu prețul de 4 fl. bucata vinde coșnițe mobile bune măestrul *I. Stroia* în *Orlat* (lângă Sibiu).

Întrebarea 89. Vă rog să-mi arătați în „*Foaia Poporului*”, de unde aș putea cumpăra o junincă de 2 ani de soiul „*Pinzgau*”?

D. Iridon,
neguțator.

Răspuns. După cât am știricit, în Sibiu nu se află de vânzare juninci de soiul amintit, se află însă în comuna Feldioara și la proprietarul Grigorie Bosin în comuna Apața lângă Brașov. Acestea comune sunt îndepărtate și fiindcă vorba e de o singură junincă, va trebui să rămâi în așteptare până la expoziția de vite ce se va ținea aici cu prilejul târgului de primăvară. Tăurenci și tauri frumoși, soiul *Pinzgau* curat, se află de vânzare la *I. Schuster*, director al școlii agricole comitatense în Sibiu, piața Tîrgului-de-vite.

Întrebarea 90. Binevoiti a-mi răspunde în „*Foaia Poporului*”, de unde aș putea să cumpăr ouă de găină de soiurile *Phymouthrocks*, *Langshan*, *Brahma* sau *Cochinchina* și care din aceste soiuri s'ar potrivi pentru ținuturi muntoase?

V. Leontin Pop.

Răspuns. Ouă de soiurile amintite vinde *Max Pauly* în *Köflach* (Steiermark) sau *Geflügelhof Kandlmühle* în *Prachatitz* (Böhmen); ouă de *Plymouthrocks*, bucata cu 15 cr., și găini „bibiluci”, buc. cu 10 cr., se mai află la *I. Schuster*, director al școlii agricole comitatense în Sibiu, piața Tîrgului-de-vite. După sosire, ouăle trebuie lăsate să odichnească vre-o 7 zile, apoi se pun la clocit. Cearcă cu *Langshan* sau *Plymouthrocks*, care amândouă sunt răbdurii și se îngrășe repede pe lângă că ouă mult și ajung o greutate însemnată.

Întrebarea 91. Vă rog să-mi împărtășiți, de unde aș putea cumpăra pari de brad pe seama viilor?

I. M. Fanteu.

Răspuns. Vierii din vecinătatea Sibiului cumpără pari de brad din piața de aici, unde mulți locuitori din *Rășinari*, *Gurariului* și *Orlat* aduc pari cu carele în zilele de târg, *Marția* și *Vineria*. Nu cunoaștem oameni, care ar fi imbiând pari în cătățimi mari, d. p. cu vagonul. Rămâne deci să mergi și să vorbești însuși în una din comunele amintite sau să te adresezi în scris la primăriile comunale. În comunele aflătoare lângă munții *Sebeșului*-săsesc de asemenea se vor fi aflând oameni, care vînd pari de viie.

Întrebarea 92. În comuna noastră *Sirbi* se află boi, vaci și chiar juninci, care urinează sânge. Oamenii zic, că pricina ar fi încordarea prea mare la jug. Vacile și junincile însă nu trag în jug și totuși pătimesc și ele de boala arătată. Vă rugăm deci să ne lămuriiți și, dacă se poate, să arătați; cum ar trebui lecuită boala?

T. Groza,
învățător.

Răspuns. De boala aceasta pătimesc mai ales vitele, care pasc erburi acre, laptele cănelui, mlădițe de arin (anin), stejar (gorun) sau cetină de brad cum și vitele osândite a paște în locuri mlăștinoase. Boala se vindecă de sine, rareori e primejdioasă. Cel mai sigur mijloc de preîntimpinare este să ferim vitele de pășunile amintite. Între mijloacele de lecuire se numără nutrețul uscat, tărțile apătoase, vitriolul de fer și peatra acra.

Întrebarea 93. Din pricina necazurilor, mai multe familii române de aici am hotărît să emigrăm în România. Vă rugăm deci a ne arăta în „*Foaia Poporului*” condițiile de împămîntenire și îndeosebi, câte pogoane se încuviințază de familie, care sînt condițiile și cui se așternem rugarea noastră?

Jurean Irimie.

Răspuns. Părerea noastră ar fi să rămâneți în țara străbună, în care v'ați născut și ați crescut. Adevărat că în România liberă munca e mai bine răsplatită ca la noi, ați ave însă și acolo să luptați cu destule neajunsuri, mai ales la început și încă ceva: aprigii nostri „prietini” *Maghiari* așteaptă cu nerăbdare să vadă pe *Români* deșertând vetrele strămoșești spre a le ocupa cu d'alde *Ciungăi* și alți venetici patrioți. După spusele unora, guvernul României ar fi vînzînd pămîntul ieftine în *Dobrovia* pe sama *Românilor* emigrați. Dacă vă credeți deci nevoiți a emigra cu ori-ce preț, adresați o rugare ministrului român de agricultură și domeniilor spre a vă lămuri din isvor sigur asupra condițiilor amintite.

Întrebarea 94. În părțile noastre se află multă călbează, așa că în fiecare an oierii îndură mari pierderi. Vă rog să ne recomandați în „*Foaia Poporului*”, ce ar fi de făcut în contra calbezii?

S. Cătană,
învățător.

Răspuns. Călbeaza este datorită unor vermi, care ajung în stomacul (rînza) oilor și mai ales în al noatinilor. După un timp oarecare, ei se iurișează în ficat (maiu), unde produc sumetenie de ouă și cășunează nimicirea grabnică a ficatului. Ouăle părăsesc trupul oilor și dau naștere la pui mititei, care petrec câțva timp în apă, apoi se vîră în melci sau se alipesc de plante de apă. După trecerea în stomac și apoi în ficat, ei se preschimbă în călbează aveau. Trecerea în oi se întimplă când cu pășunatul locurilor mocirloase și umede sau și pe când beau din

bălți puturoase și părae șerace în apă, mai ales în anii umedoși și pe când începe bruma. Călbeaza odată încuibată în ficat nu se poate nimici prin leacuri. Ceea ce putem face este să întimpinăm slăbirea pripită prin o hrană îmbelșugată și apoi să belim (tăiem) oile molipsite. Cel mai sigur mijloc de a preveni boalii este și rămâne să ferim oile de a paște în locuri mlăștinoase și de a bea apă stătută din bălți și părae mocirloase și aproape săci.

Întrebarea 95. Vă rog să-mi răspundeți în „*Foaia Poporului*”, dela cine aș putea cumpăra o mașină, prin care se curăță de pleavă (învălișuri) mălaiul mărunt?

N. Găitan.

Răspuns. A. Rieger, fabricant de mașini și unelte agrioole aici, vinde mașini de mălaiu (păsat) cu prețul de 135 fl. bani gata, loco Sibiu.

Întrebarea 96. Vă rog să-mi spuneți în „*Foaia Poporului*”, unde și cum ar putea un om sau un băiat să învețe măestria de a face brânză mai prețioasă din lapte de oaie, ear' nu cum fac bacii nostri brânza de burduf. Ce fel de brânză se poate face și care e prețul ei? Câtă brânză poate face un om pe zi și cât se ține brânza lucrată bine?

Dordea, econom.

Răspuns. Brânza este de foarte multe feluri, așa că ne-ar trebui prea mult loc chiar și îndegetând cu numele fiecare neam de brânză. Vom atinge deci lucrul în câteva cuvinte. Cea mai vestită și prețioasă brânză românească de oaie este „cașcavalul de *Penteleu*”, care se plasmuește în România, nu tocmai departe de *Brașov*. De vrei să înveți măestria pregătirii acestui cașcaval, adresează-te la dnul *Dimitrie Pascu*, neguțator de brânzărie în *Brașov* care, așa sperăm, ar întrevini, deși oierilor nu le prea vine la socoteală să învețe pe „străini”. De altcum bunătatea cașcavalului atărnă în mare parte dela felul pășunii. Erburile dela munte atât de dulci și mirositoare dau o brânză neasămănat mai bună decât pășunile adese sarbede din seșuri. Prețul atărnă și el dela bunătatea cașcavalului cum și dela locul, unde se vinde și c. l. Cașcavalul se ține bine până toamna într'un târziu.

Posta redacției.

Dlul Aurel Motin (sau doară *Motiu*?). Sub numirea „mărul lupului” sînt cunoscute aici două buruieni cu totul osebite. Numele de „aliar” se dă aici unei plante ceapoase. Destul că nu putem ghici, de care plantă e vorba și fiindcă este neapărat să nu rămână îndoială, Te rugăm să ne trimiți pe spesele noastre două plante întregi drept orientare. Că planta, de care faci amintire, ar fi vindecând în pripă durerile de dinți de ori-ee fel, ne îndoim.

Dlul G. Medescu în B. Zilele trecute comisiunea dietei a supus legea agricolă la o nouă dezbateră, deoarece casa magnaților a ținut să introducă unele schimbări. Așadar legea nu este votată îndeplin. Ai dreptate, legea agricolă ar trebui tradusă și publicată ca fiind de însemnată. După sancționare o vom publica, în extras sau în total.

Dlul I. Stanca. Ouă de găscă, soiul uriaș de *Emden*, îmbie de câteva zile încoace *Max Pauly* în *Köflach* (Steiermark), bucată cu 1 fl. După-cum vezi, ne-am împlinit promisiunea dată.

Dlul T. Groza, învățător în S. Din o descriere așa scurtă și mără nu este cu puțință să ghicim, despre ce e vorba. Fiindcă ar fi bine să știțicim felul insectelor îndegetate, Te rugăm să trimiți la timpul seu câteva exemplare cu spicele vătămăte cu tot. Trimiterea se poate îndeplini în o sticlucă cu spirit.

Cât de repede scade puterea calului după o activitate obositoare, o știe fiecare proprietar de cai. Înțepenirea vinelor e prea adese-ori urmarea unei încordări peste măsură. La prestațiuni extraordinare și la lucru se întetesc caii întrebuițând regulat *fluidul de restituțiune de Kwizda*, apă de spălat ces. și reg. pentru cai! Aceasta s'a dovedit de un remediu excelent la tratamentul scrintiturilor, înțepenirea vinelor, slăbiciune de membre și pentru întărirea înainte și întărirea după strapate și la trenagiu mare.

Posta redacției.

D-sale N. M. din Seliște, în Rîmnic-Vâlcea (România). Ne-a durut inima cetind scrisoarea lungă și măhnită a d-tale, dar' împrejurările noastre nu ne iartă să o publicăm. Fiind că răul însuși acolo e înrădăcinat, nici că-l veți puteți stirpi combătându-l prin foaia noastră, ci fii bun trimiteti scrisoarea unui ziar popular ori apărător al poporului, de acolo din Țeară, și mai mult vei ajuta cauzei. Vă dorim, dragi compatrioți, din inimă fericire și traiu bun și îndestulat. Să auzim de bine!

D-sale N. N. În treaba testamentului adresează-te la un avocat din apropiere. Ca să-ți putem spune de e bun ori nu, ar trebui să vedem testamentul și să te auzim spunându-ne amănunțit starea lucrurilor.

D-lui I. E. în P. r. Am primit târzfu articolul economului O. pentru numărul de față. Causa însă n'a rămas pe jos, căci primisem și tipărisem deja pe care îl vedeți la locul al doilea în foaie. Credem că e destal.

D-sale T. O., plugar în P. r. În numărul viitor urmează și aceia. Nu desconsiderarea, ci imbulzeala de materie trage după sine întârzieri! Vă salutăm și vă dorim isbândă!

LOTERIE.

Tragerea din 24 Martie n.

Timișoara: 30 4 21 35 23
 Viena: 56 43 88 50 51

Tragerea din 28 Martie n.

Brünn: 19 70 40 46 90

Tîrgurile din săptămîna viitoare după cîl. vechiu.

Duminecă, 20 Martie: Basna, Marcod, Ocna-Sibiului, Petrifalău, Biertan

Luni, 21 Martie: Cernatul-de-jos, Șomărtin.

Joi, 24 Martie: Vurmloc, Hidalmas, Ungra.

Vineri, 25 Martie: Viștea-de-jos, Hagymás-Lapos, Ilia, Uidoara, Băiuța.

Călinarul săptămîinii.

Zilele	Călinarul vechiu	Călin. nou	Soarele	
			rés.	ap.
	Dum. 3-a în Post, gl. 3, sft. 11.			
Dum.	20 PP. uci și în M. S. S.	1 Apr. Hugo	5 39	6 31
Luni	21 Cuv. Benedict	2 Paula	5 36	6 32
Mart	22 S. N. Art. Vasile	3 Richard	5 34	6 34
Merc.	23 Cuv. Nicon	4 Isidor	5 31	6 36
Joi	24 S. P. Zacharia	5 Vincentie	5 29	6 38
Vineri	25 (+) Bunavestire	6 Golestin	5 27	6 40
Sâmb.	26 Sob. s. Arch. Gavriil	7 Hermann	5 25	6 42

Prețul mărfurilor.

Plaja din Făgăraș, în 21 Martie. n. Grâu hectolitru fl. 5.50 până 6.—; grâu mestecat fl. 4.— până 4.50 sêcară fl. 2.70 până fl. 2.90; orz fl. 2.80 până fl. 3.—; ovês fl. 3.— până fl. 3.20; cucuruz fl. 8.— până fl. 8.60; mazêre fl. 7.— până fl. 8.— fasole fl. 1.20 până fl. 1.60; linte fl. 8.— până fl. 9.—; sêmênță de cânepă fl. 4.— până fl. 5.— sêmênță de in fl. 6.— 7.—; cartofi fl. 1.40 până 1.50; málaiul fl. 8.— până fl. 9.—; sêu brut 100 chilogrami fl. 22.— până fl. 24.—; lumini de sêu turnate fl. 41.— până fl. 42, unsoare de porc 1⁰⁰ ch t

fl. 60.— până fl. 62.—; slănină 100 chilo fl. 52 până fl. 60.—; săpun 100 buc. fl. 22.— fl. 26.—; cânepă fl. 30.— până fl. 35.—; fên fl. 1.80 până fl. 2.40 carne de vită chilo 46 cr.; carnea de vițel — până 40 cr.; carnea de porc — până 40.—; carnea de oaie — până 28 —; ouș 6 cu 10 cr

Plaja din Mediaș, 23 Martie n. Grâu frumos hectolitru fl. 5.— până fl. 5.25, grâu mestecat fl. 3.50 până fl. 4.—, sêcară fl. 3.25 până fl. 3.50, cucurus fl. 8.— până fl. 8.25, ovês fl. 2.30 până fl. 2.50 orz fl. 3.— până 3.25, sêmênță de cânepă fl. 3.50 până fl. 4.— sêmênță de in fl. 1.50 până fl. 2.—, fasole fl. 3.25 până fl. 3.50, mazêre fl. 4.— până fl. 4.50, linte fl. 3.25 până fl. 3.50, cartofi fl. 1.50 până fl. 2.— málaiul fl. — până fl. —, sêu brut 100 chilo fl. 22.— până fl. 24.—, lumini turnate de sêu fl. 38 — până fl. 40, unsoare de porc fl. 55 până 60, slănină fl. 40.— până fl. 54, cânepa fl. 31.— până fl. 33 — fên fl. 2.— până fl. 2.20, săpun 100 buc. fl. 20 până fl. 30.—, spirt pro hectolitru fl. 53.— până fl. 57.—, carne de vită chilo 40 până — cr., carne de vițel 10 cr, până 48 cr., carne de porc cr. 40 până 44, carnea de oaie — până — cr., ouăș 7 cu 20 cr.

IX.

2 medalii de aur
și
13 de argint.

9 diplome
de onoare și
aprețiere.

[482] 4—45

Praful Korneuburg

al lui KWIZDA pentru nutrirea vitelor
cai, vite cornute și oi.
Prețul unei cutii 70 cr., 1/2 cutie 35 cr.

Să se observe bine
marca și să se
ceară expres:
Praful Korneuburg
al lui Kwizda
pentru nutrirea
vitelor.

Depozitul principal:
Franz Joh. Kwizda,
liferant ces. și reg. austro-ungar
și reg. român.
Farmacia cercuală
Korneuburg l. Viena.

Veritabil se poate
căpeta în toate
farmaciile
și drogueriile din
Austro-Ungaria.

Fabricat în țeară!

Ces. și reg. privil.

Prima fabrică de casse ardelenescă.

Existând de 12 ani, premiată cu mai multe distincțiuni a lui

A. Géza Öszy,

Quergasse Nr. 39, SIBIU, Hechtgasse Nr. 40.
recomandă

Cassele și cassettele sale de fier pentru păstrat bani, cărți și documente

sigure contra focului și spargerii

de construcție proprie a ei și putend fi deschise numai de cumpărătorul însuși. Diferite forme și mărimi, cu prețuri mai ieftine, decât asemenea produse din alte fabrici.

CASSELE

sînt expuse vederii cercetătorilor în localul fabricii.

Prețuri curente ilustrate se trimit la cerere gratis și franco.

[387] 4—

La „Institutul Tipografic“
în Sibiu se află de vânzare:

PORTRETUL

dlui Dr. Vasile Lucaciu.

Un tablou în mărime de 38×28 cm.

Prețul 50 cr.

La „Institutul Tipografic“ în
Sibiu se află de vânzare:

TABLOUL „CONFERENCEI NAȚIONALE“.

în mărime 33×50 cm.

Cu prețul de fl. 1.60, ear' cu trimiterea prin
postă fl. 1.70.

PORTRETUL DOMNULUI Dr. IOAN RAȚIU.

Cu 50 cr.

În editura „Institutului tipografic“
a apărut și se află de vânzare

Prăsierea pomilor

de
D. COMSA,

membri în comitetul central al „Reu-
niunii române agricole“.

Prețul unui exemplar 12 cr.

Foaie ilustrată pentru familie

„VATRA“

sub direcțiunea

dlor I. Slavici, I. L. Caragiale și G. Coșbuc.

Această revistă ilustrată este dirijată de unii dintre cei mai apreciați scriitori români, cu menirea de a oferi onor. public cetitor român, cele mai bune scrieri ale celor mai talentați scriitori români din toate părțile locuite de Români.

Trebuie în sfârșit o foaie, care să ocupe un loc de cinste pe masa fiecărei familii românești.

Nu va fi cruțată nici o jertfă pentru atingerea acestui scop; grija de căpetenie fiind a nu lăsa să se strecoare în această revistă nimic nepotrivit cu tradițiile neamului nostru și cu moravurile familiei.

Cele mai bune romane, povestiri, poezii etc. originale și alese, vor ocupa primul loc și numai întâmplător în al 2-lea rând traducțiuni. Toate însă în cea mai curată, mai aleasă și mai frumoasă românească.

Artele, știința, recenziunile teatrale și musicale, noutățile literare, evenimentele însemnate, partea variată și humoristică, toate își vor avea coloanele speciale rezervate în această foaie, cu competență și cu onestitate redactate.

Nici viața casnică nu va fi neglijată: Sfaturi bune din punctul de vedere al educațiunii, higienii, îmbrăcăminte, a traiului economic, felurite îndrumări folositoare economiei casei, vor fi tratate cu multă grijă.

Ilustrațiunile vor fi alese pe cât e cu putință din istoria neamului nostru, copii după tablourile artiștilor noștri și a celor străini, vederi felurite din țeara noastră și de pretutindena unde locuiesc Români.

În aceste condițiuni se va prezenta onoratului public român, foaia ilustrată pentru familie

„VATRA“

ca un mărgăritor al literaturii noastre naționale, și va apăre de 2-ori pe lună, adică 24 fascicule pe an de câte 4 coale 4° mare, tipărită cu îngrijire pe hârtie velină.

Prețul abonamentului pe un an este:

Pentru Austro-Ungaria: coroane 24. Pentru țările Uniunii-Latine: fr. 24.

Vânzarea cu numărul: coroane 1.10 (Austro-Ungaria), franci 1.10 (țările Uniunii-Latine).

Subsemnatul vă roagă să primiți cu simpatie apariția acestei publicațiuni românești, și să-i asigurați continuitatea prin binevoitorul d-voastre sprijin, abonându-vă la ea.

Abonamente se primesc și în librăria „Institutului Tipografic“ Sibiu, Strada Măcelarilor Nr. 21.

Cu deosebită stimă:

C. SFETEȘA,

librar-editor. — BUCUREȘTI.

[476] 3-30

Institut de credit fonciar în Sibiu

Sporer-Gasse Nr. 2.

Toate afacerile de bancă și de cambii, precum și intermediări în comisiuni se fac aici cu cele mai favorabile condițiuni în

Cassa de schimb a institutului.

Primirea de alocări de bani cu interese.

Vindere și cumpărare de efecte, cu deosebire bilete hipotecare și alte hârtii de depuneri, apoi sorte de bani din țeară și străinătate (note monede).

Avansuri pe efecte, precum și pe conto-corrent.

Escompturi de cambii, efecte și cupoane.

Mandate și afaceri de incasso.

Dispozițiunile mai detaliate se pot vedea în localul institutului.

Despre toate cestiunile, care tae în afaceri de bancă se dau informațiuni gratis.

Privitorii la cruțarea speselor la trimiterea de bani, la cerere se trimit din partea institutului *cecuri postale*.

Formulare pentru petițiunile de împrumuturi pe hipotecă precum și îndrumările necesare se dau din partea institutului.

Informațiuni mai de aproape în materie de instituturi dau și domnii:

Paul Theil, avocat în Sibiu.

Dr. Carl Oberth, avocat în Medias.

Albert Gross, avocat în Elisabetopole.

Dr. Nicolae Motocu, avocat în Făgăraș.

Dr. Gustav Krasser, avocat în Sas-Sebeș.

Dr. Bela Gal, avocat în Alba-Iulia.

[819] 1-8

Institut de credit fonciar în Sibiu.